

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Retningslinjer for gennemførelsen af visse mærkningsbestemmelser i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/787 af 17. april 2019 om definition, beskrivelse, præsentation og mærkning af spiritus, brugen af betegnelser for spiritus i præsentation og mærkning af andre fødevarer, beskyttelse af geografiske betegnelser for spiritus, brugen af landbrugsethanol og landbrugsdestillater i alkoholholdige drikkevarer samt om ophævelse af forordning (EF) nr. 110/2008

(2022/C 78/03)

Forord og ansvarsfraskrivelse

Den nye spiritusforordning (forordning (EU) 2019/787) blev offentliggjort den 17. maj 2019 og trådte i kraft syv dage senere. De fleste af dens bestemmelser om fremstilling og mærkning finder dog først anvendelse fra den 25. maj 2021.

I overensstemmelse med artikel 43, stk. 2, i forordning (EU) 2019/787 er formålet med disse retningslinjer — som også finder anvendelse fra den 25. maj 2021 — at sikre en ensartet anvendelse af forordningen til gavn for både nationale myndigheder og fødevarermyndigheder (f.eks. spiritusproducenter og -importører) med hensyn til visse bestemmelser om mærkning i forordningen.

Retningslinjerne er begrænset til en praktisk forklaring af bestemmelser om mærkning, der gælder for spiritus, navnlig med hensyn til anvendelsen af "forskriftsmæssige betegnelser", "sammensatte udtryk", "hentydninger", "blandinger" og "sammenstikninger".

Der gives med henblik her på en række eksempler, der ikke foregiver at være udtømmende og kun tjener til illustration.

Nærværende vejledende dokument er kun til orientering, og dets indhold kan ikke betragtes som en erstatning for høring af relevante retskilder eller den nødvendige rådgivning fra en juridisk ekspert, hvor det er relevant.

Hverken Kommissionen eller personer, der handler på dens vegne, kan drages til ansvar for anvendelsen af disse vejledende retningslinjer, ligesom retningslinjerne heller ikke kan betragtes som en bindende fortolkning af lovgivningen.

Formålet med dette dokument er at støtte virksomheder og nationale myndigheder ved anvendelsen af lovgivningen vedrørende spiritus. Det er kun Den Europæiske Unions Domstol, der har kompetence til at give en autoritativ fortolkning af EU-lovgivningen.

Henvisninger til de nedenfor anførte retlige bestemmelser skal forstås som henvisninger til forordning (EU) 2019/787 (herefter "spiritusforordningen"), medmindre andet udtrykkeligt er angivet.

Indholdsfortegnelse

1. GENERAL LABELLING RULES FOR SPIRIT DRINKS	7
1.1. Horizontal provisions (FIC Regulation)	7
1.2. Principles governing the Spirit Drinks Regulation	7
1.3. Legal names	8
1.4. Terms that may supplement legal names	10
1.5. Voluntary food information (FIC Regulation)	12
1.5.1. Name of a foodstuff used in the production	15
1.6. Ethyl alcohol's or distillates' raw materials	15
1.7. Plant raw materials used as legal names	17
2. COMPOUND TERMS	18
2.1. What is a compound term	18
2.2. Conditions of use	20
2.3. Labelling provisions	21
2.4. Checks	23
3. ALLUSIONS	24
3.1. What is an allusion	24
3.2. Conditions of use and labelling provisions	25
3.2.1. Allusions on foodstuffs other than alcoholic beverages	26
3.2.2. Allusions on alcoholic beverages other than spirit drinks	27
3.2.3. Allusions on liqueurs	28
3.2.4. Allusions on spirit drinks other than liqueurs	30
3.2.5. Other labelling rules for allusions	34
3.3. Allusion to flavourings 'emulating' spirit drinks	36
3.4. Low/zero-alcohol beverages referring to spirit drinks' names	37
3.5. Checks	39
3.5.1. On foodstuffs other than alcoholic beverages	39
3.5.2. On alcoholic beverages other than spirit drinks	39
3.5.3. On liqueurs	40
3.5.4. On spirit drinks other than liqueurs	40
3.5.5. On 'imitation' flavourings	42
3.5.6. Allusions to GIs	42
4. MIXTURES	43
4.1. What are mixtures	43
4.2. Conditions of use and labelling provisions	44
4.2.1. General rules	44
4.2.2. Mixtures corresponding to a spirit drink category	45
4.3. Checks	45

5. BLENDS	46
5.1. What are blends	46
5.2. Conditions of use and labelling provisions	47
5.3. Checks	48
6. OVERVIEW TABLES	48
6.1. Compound Terms (CT)	48
6.2. Allusions	49
6.3. Mixtures	49
6.4. Blends	50

Anvendte symboler og forkortelser

ABV	Alkoholindhold (i % vol.) (alcohol by volume)
CT	Sammensat udtryk (compound term)
EAAO	Landbrugsethanol (ethyl alcohol of agricultural origin)
FIC-forordning	Forordning (EU) nr. 1169/2011 om fødevareinformation til forbrugerne (fødevareinformationsforordningen)
GI	Geografisk betegnelse (Geographical Indication)
QUID	Mængdeangivelse af ingredienser
Spiritusforordningen	Forordning (EU) 2019/787
§	Punkt i disse retningslinjer
#	Nummer på tekstboks (eksempler) i disse retningslinjer

1. ALMINDELIGE REGLER FOR MÆRKNING AF SPIRITUS

Artikel 3, nr. 1), 4) og 8)	Definitioner
Artikel 4, nr. 1), 2), 3) og 4)	Tekniske definitioner og krav
Artikel 9, 10 og 13	Forskriftsmæssige betegnelser og andre mærkningsbestemmelser

1.1. Horisontale bestemmelser (fødevareinformationsforordningen)

Artikel 9 i forordning (EU) 2019/787 ⁽¹⁾ ("spiritusforordningen") fastsætter, at "spiritus, som bringes i omsætning i Unionen, skal opfylde de præsenterings- og mærkningskrav, der er fastsat i forordning (EU) nr. 1169/2011 ⁽²⁾, medmindre andet er fastsat i nærværende forordning." ⁽³⁾.

Bortset fra når der er fastsat særlig bestemmelse herom (*lex specialis*) i spiritusforordningen, finder de præsenterings- og mærkningsbestemmelser, der er fastsat for alle fødevarer ved forordning (EU) nr. 1169/2011 ("fødevareinformationsforordningen"), også anvendelse på spiritus som sådan og på spiritus, der er tilsat fødevarer.

Blandt de centrale principper, der er fastsat i den horisontale EU-lovgivning om mærkning af fødevarer (fødevareinformationsforordningen), og som også er af stor betydning for spiritus, er princippet om, at fødevareinformation skal være korrekt, klar og letforståelig for forbrugerne ⁽⁴⁾.

Forbrugeroplysningen skal være korrekt, ikke-vildledende og letforståelig.

I den forbindelse skal der mindes om, at kravet om mængdeangivelse af visse (kategorier af) ingredienser i henhold til artikel 9, stk. 1, litra d), i fødevareinformationsforordningen — sammenholdt med artikel 22 og bilag VIII til nævnte forordning — også hører til de horisontale bestemmelser, der gælder for spiritus.

Reglerne om mængdeangivelse af ingredienser finder også anvendelse på spiritus som fastsat i fødevareinformationsforordningen, da spiritusforordningen ikke udtrykkeligt fraviger dem.

1.2. Principper, der ligger til grund for spiritusforordningen

I tråd med den tradition, der blev indført ved Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89 ⁽⁵⁾ og videreført med forordning (EF) nr. 110/2008 ⁽⁶⁾, bygger forordning (EU) 2019/787 fortsat på det samme **liberale princip**:

Enhver spiritus kan bringes i omsætning på markedet i EU, hvis den er fremstillet i overensstemmelse med den almindelige fødevarelovgivning og er korrekt mærket.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/787 af 17. april 2019 om definition, beskrivelse, præsentation og mærkning af spiritus, brugen af betegnelser for spiritus i præsentation og mærkning af andre fødevarer, beskyttelse af geografiske betegnelser for spiritus, brugen af landbrugsethanol og landbrugsdestillater i alkoholholdige drikkevarer samt om ophævelse af forordning (EF) nr. 110/2008 (EUT L 130 af 17.5.2019, s. 1).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 af 25. oktober 2011 om fødevareinformation til forbrugerne, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1924/2006 og (EF) nr. 1925/2006 og om ophævelse af Kommissionens direktiv 87/250/EØF, Rådets direktiv 90/496/EØF, Kommissionens direktiv 1999/10/EF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF, Kommissionens direktiv 2002/67/EF og 2008/5/EF og Kommissionens forordning (EF) nr. 608/2004 (EUT L 304 af 22.11.2011, s. 18).

⁽³⁾ Dette var allerede tilfældet med forordning (EF) nr. 110/2008, som i en række mærkningsbestemmelser henviser til de horisontale bestemmelser i direktiv 2000/13/EF, der blev ophævet og erstattet ved fødevareinformationsforordningen fra den 13. december 2014.

⁽⁴⁾ Jf. artikel 7 i fødevareinformationsforordningen.

⁽⁵⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89 af 29. maj 1989 om fastlæggelse af almindelige regler for definition, betegnelse og præsentation af spiritus (EFT L 160 af 12.6.1989, s. 1).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 110/2008 af 15. januar 2008 om definition, betegnelse, præsentation og mærkning af samt beskyttelse af geografiske betegnelser for spiritus og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89 (EUT L 39 af 13.2.2008, s. 16).

Det vil med andre ord sige, at ingen spiritus — i lighed med enhver anden fødevarer — kan forbydes på EU-markedet, når den opfylder de fastsatte krav til fremstillingen, er sikker til konsum og er forsynet med tilstrækkelige forbrugeroplysninger.

Ved spiritus skal dette liberale princip dog eksistere side om side med **den øgede beskyttelse**, som EU-retten tildeler deres **forskriftsmæssige betegnelser**, som enten er betegnelser, der er forbeholdt fastlagte **kategorier**, eller **geografiske betegnelser**.

**Forskriftsmæssige betegnelser for spiritus (kategorier og geografiske betegnelser)
nyder særlige beskyttelse.**

For at beskytte spirituskategoriernes og de geografiske betegnelseres omdømme og forhindre vildledning af forbrugerne beskytter spiritusforordningen klart definerede produkter mod ulovlig anvendelse heraf i præsentationen af afledte produkter, der ikke opfylder de gældende strenge produktionskriterier.

Fødevareromsætheder (f.eks. producenter og importører) skal derfor nøje tage hensyn til bestemmelserne om mærkning i spiritusforordningen, inden de bringer spiritus eller fødevarer, der henviser til spiritus, i omsætning på EU-markedet.

Der skal særligt tages hensyn til reglerne om forskriftsmæssige betegnelser (artikel 10), sammensatte udtryk (artikel 11), hentydninger (artikel 12) og andre mærkningsbestemmelser, herunder vedrørende blandinger og sammenstikninger (artikel 13).

1.3. Forskriftsmæssige betegnelser

EU's fødevarerlovgivning indeholder ikke bestemmelser om obligatoriske produktdefinitioner, dog er vertikal EU-lovgivning som f.eks. spiritusforordningen en undtagelse herfra.

Ved både Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89 og forordning (EF) nr. 110/2008 blev der indført bestemmelser om øget beskyttelse af både varebetegnelser og geografiske betegnelser, idet det foreskrives, at enhver spiritus, der markedsføres i EU, skal have en tydeligt defineret betegnelse.

I den nuværende spiritusforordning fastholdes den samme tilgang.

For at bringe den i overensstemmelse med ordlyden i fødevarerinformationsforordningen om fødevarerinformation til forbrugerne besluttede lovgiveren at erstatte udtrykket "varebetegnelse" med udtrykket "betegnelse ifølge forskrifterne", der defineres ved:

- artikel 2, stk. 2, litra n), i fødevarerinformationsforordningen som "en varebetegnelse for en fødevarer som foreskrevet i de EU-bestemmelser, der gælder for den" [...] og
- artikel 3, nr. 1), i spiritusforordningen som "den betegnelse, hvorunder en spiritus bringes i omsætning".

Endvidere fastsættes det i artikel 17, stk. 1, i fødevarerinformationsforordningen, at "varebetegnelsen for en fødevarer er dens betegnelse ifølge forskrifterne. Hvis en sådan betegnelse ikke findes, er varebetegnelsen for fødevareren dens sædvanlige betegnelse, eller, hvis der ikke findes en sædvanlig betegnelse, eller den sædvanlige betegnelse ikke anvendes, anføres en beskrivende betegnelse for fødevareren." I stk. 4 i samme bestemmelse præciseres det, at "varebetegnelsen for fødevareren må ikke erstattes af en betegnelse, der er beskyttet af intellektuel ejendomsret (⁽⁷⁾), et varemærke eller et fantasinavn".

Endelig skal forskriftsmæssige betegnelser for spiritus i overensstemmelse med artikel 13, stk. 1, i fødevarerinformationsforordningen som enhver anden obligatorisk fødevarerinformation "**anføres på et iøjnefaldende sted, således at den er let synlig, letlæselig og, hvis det er relevant, ikke kan slettes. Den må under ingen omstændigheder være skjult, tildækket eller opdelt ved andre påskrifter eller billeder eller andre materialer**".

Ser man på de særlige bestemmelser i spiritusforordningen, fastsætter artikel 10, at følgende forskriftsmæssige betegnelser skal anvendes ved beskrivelse, præsentation og mærkning af spiritus:

a) **OBLIGATORISK:**

Artikel 10, stk. 2: **Betegnelsen for den spirituskategori**, hvis krav den opfylder (eller enhver anden forskriftsmæssig betegnelse, der er tilladt i den pågældende kategori)

*Hvis en drikkevarer opfylder alle de krav, der er fastsat for en **spirituskategori**, skal den være forsynet med den tilsvarende forskriftsmæssige betegnelse.*

(⁷) I henhold til spiritusforordningens artikel 10, stk. 5, litra a), kan spiritussens forskriftsmæssige betegnelse suppleres eller erstattes af en geografisk betegnelse for spiritus.

Artikel 10, stk. 3: den forskriftsmæssige betegnelse "**spiritus**", hvis den ikke opfylder kravene for nogen af spirituskategorierne i bilag I, men stadig opfylder definitionen af og kravene for spiritus i artikel 2

Hvis en drikkevarer ikke opfylder kravene for nogen spirituskategori, men svarer til den almindelige definition af spiritus, skal den bære den generiske betegnelse "spiritus".

b) **FAKULTATIV:**

Artikel 10, stk. 4: **forskriftsmæssige betegnelser, der er tilladt for en eller flere spirituskategorier**, hvis de opfylder kravene for mere end én spirituskategori i bilag I

#01 — Eksempler på tilladt mærkning:

- 1) En **brandy** kan også bringes i omsætning som **vinbrændevin**, hvis den opfylder kravene for såvel kategori 4 og som kategori 5 i bilag I
- 2) En **sambuca** kan også bringes i omsætning som **likør**, da en sambuca nødvendigvis samtidig opfylder kravene for kategori 33 og 36 i bilag I.
- 3) En **gin** kan også bringes i omsætning som **spiritus med enebærsmag**, hvis den opfylder kravene for både kategori 19 og kategori 20 i bilag I

Artikel 10, stk. 5, litra a): en **geografisk betegnelse** som omhandlet i kapitel III, som **kan supplere eller erstatte** dens forskriftsmæssige betegnelse

#02 — Eksempler på tilladt mærkning:

- 1) En **cognac** kan bringes i omsætning som **cognac** eller **eau-de-vie de cognac**
- 2) En **Cassis de Dijon** kan bringes i omsætning som **Cassis de Dijon** eller **Crème de Cassis de Dijon**

Artikel 10, stk. 5, litra b): et **sammensat udtryk**, der omfatter udtrykket "**likør**" eller "**fløde**", som **kan erstatte** spiritussens forskriftsmæssige betegnelse som undtagelse fra artikel 10, stk. 6, litra c), i henhold til hvilken et sammensat udtryk kun kan supplere en forskriftsmæssig betegnelse (se § 2.1), forudsat at det opfylder de respektive krav for kategori 33 i bilag I (dvs. likør)

c) **FORBUDT:**

Artikel 10, stk. 7, første afsnit: **forskriftsmæssige betegnelser**, der er tilladt under en **spirituskategori**, og **geografiske betegnelser** for spiritus **må ikke anvendes** i beskrivelsen, præsentationen eller mærkningen af **en drikkevarer** (hverken alkoholholdig eller ikke-alkoholholdig), **som ikke opfylder de kravene** for den pågældende kategori eller geografiske angivelse (se også § 3.3).

Dette forbud gælder også ved anvendelse sammen med udtryk som "art", "type", "stil", "fremstillet", "smag", der anvendes med det formål at angive over for forbrugeren, at en sådan drikkevarer ikke må forveksles med den spiritus, der henvises til.

De eneste **undtagelser** fra dette forbud er tilladt for "sammensatte udtryk", "hentydninger" og "ingredienslister", jf. artikel 11, 12 og 13, stk. 2-4.

NB: Med forordning (EU) 2019/787 blev artikel 9, stk. 4, og artikel 9, stk. 7, i forordning (EF) nr. 110/2008 indarbejdet i den nye artikel 10, stk. 7, i spiritusforordningen. Bestemmelsen i artikel 10, stk. 7, første afsnit, er derfor blevet strengere med hensyn til artikel 9, stk. 7, i forordning (EF) nr. 110/2008, som kun indeholdt forbud mod anvendelsen af en spiritusbetegnelse på **alkoholholdige drikkevarer** (og ikke for "**enhver drikkevarer**" som i den nye spiritusforordning), som ikke opfylder alle de krav, der er fastlagt for den pågældende spiritus. Denne ændring af ordlyden var nødvendig for at sikre overensstemmelse med artikel 9, stk. 4, i forordning (EF) nr. 110/2008, i henhold til hvilken det er forbudt at anvende varebetegnelser for spirituskategorier til **på nogen måde at beskrive eller præsentere andre drikkevarer** end de former for spiritus, for hvilke disse betegnelser er opført i bilag II eller registreret i bilag III.

#03 — Eksempler på forbudt mærkning:

- 1) Drikkevarer af **whisky**-type
- 2) Drikkevarer aromatiseret med **Cognac**
- 3) **Brandy** uden alkohol
- 4) Alkoholfri **gin**

NB: Med forordning (EU) 2019/787 blev der indført en nyskabelse med hensyn til henvisningen til betegnelser for spiritus i fødevarer, der ikke er drikkevarer. I henhold til artikel 10, stk. 7, andet afsnit, kan **aromaer**, som imiterer en spiritus eller **andre fødevarer, der ikke er drikkevarer**, hvor der er anvendt sådanne aromaer ved fremstillingen, i deres præsentation og mærkning således indeholde henvisninger til forskriftsmæssige betegnelser, der er tilladt for en **spirituskategori**. Den eneste betingelse er, at forbrugeren behørigt informeres ved at lade disse forskriftsmæssige betegnelser være ledsaget af "aroma" eller tilsvarende udtryk. Betegnelser for **geografiske angivelser må dog ikke anvendes** til dette formål.

#04 — Eksempler på tilladt mærkning (kategorier) ved anvendelse af en aroma, der imiterer en spiritus:

- 1) **Romaroma** til bagværk — kage med **romaroma** — eller — ananassauce med **romaroma**
- 2) **Ginaroma** — is med **ginaroma** — eller — yoghurt med **ginaroma**
- 3) **Whiskyaroma** — chokolade med **whiskyaroma** — eller — slik med **whiskyaroma**

#05 — Eksempler på forbudt mærkning (geografiske betegnelser) (er dog tilladt, hvis det ægte produkt med den geografiske betegnelse anvendes i stedet for en aroma):

- 1) **Cognac**-levnedsmiddelaroma
- 2) Bolsjer med **ouzo**-aroma
- 3) Kage med **Scotch Whisky**-aroma
- 4) Sauce aromatiseret med **Ron de Guatemala**

1.4. Udtryk, der kan supplere forskriftsmæssige betegnelser

Artikel 10, stk. 6, indeholder en **vejledende liste** over udtryk, der kan supplere forskriftsmæssige betegnelser for spiritus.

I den forbindelse skal verbet "supplere" dog ikke forstås som et krav om, at det pågældende udtryk skal udgøre en integrerende del af en forskriftsmæssig betegnelse. Det betyder snarere, at et udtryk kan tilføjes på etiketten som et ekstra element for at give yderligere beskrivende oplysninger om produktet.

Det "supplerende udtryk" skal derfor ikke nødvendigvis anføres på samme linje som den forskriftsmæssige betegnelse, men kan optræde hvor som helst på etiketten.

Således kan følgende anføres på etiketten **sammen med den forskriftsmæssige betegnelse**:

- (a) "et **navn eller en geografisk betegnelse** ⁽⁸⁾, der er fastsat i de love og administrative bestemmelser, der gælder i den medlemsstat, hvor spiritussen bringes i omsætning, forudsat at dette ikke vildleder forbrugeren": denne mulighed er forbeholdt udtryk, der er reguleret på nationalt plan, hvor sådanne findes. Disse udtryk kan i dette tilfælde supplere den forskriftsmæssige betegnelse for spiritus, der bringes i omsætning hjemmemarkedet. Denne spiritus kan også bringes i omsætning i en anden medlemsstat, på betingelse af at den ikke anses for vildledende for forbrugerne i den pågældende medlemsstat.

#06 — Eksempler:

- 1) **Gammel Dansk** — bitter, der almindeligvis betegnes som sådan i Danmark, selv om den kan produceres uden for Danmark
- 2) **Berliner Gin** eller **Bodensee Obstler** — udtryk, der er reguleret ved tysk lovgivning
- 3) **Korenwijn** — (**vruchten**)**brandewijn** — udtryk, der er reguleret ved nederlandsk lovgivning vedrørende spiritus, der bringes i omsætning på hjemmemarkedet

⁽⁸⁾ Denne bestemmelse henviser ikke til de geografiske betegnelser, der er reguleret ved kapitel III i spiritusforordningen.

- (b) "en sædvanlig betegnelse som defineret i artikel 2, stk. 2, litra o), i forordning (EU) nr. 1169/2011 (*)", forudsat at dette ikke vildleder forbrugeren": denne mulighed er forbeholdt betegnelser, der traditionelt anvendes i medlemsstaterne, selv om de ikke formelt reguleres. Sådanne betegnelser kan supplere den forskriftsmæssige betegnelse for spiritus, der bringes i omsætning på nationale markeder, hvis de accepteres af forbrugerne, uden at der er behov for yderligere forklaring af betegnelsen

#07 — Eksempler:

- 1) **Rakia**: almindeligt udtryk for visse former for spiritus i Bulgarien
- 2) **Schnaps — Klarer**: almindeligt udtryk for visse former for spiritus i Tyskland og Østrig
- 3) **Brännvin eller sprit**: almindeligt udtryk for spiritus i Sverige
- 4) **Viski**: almindeligt udtryk for whisky i Estland
- 5) **Nalewka**: almindeligt udtryk i Polen for spiritus, der er fremstillet ved udblødning af plantemateriale i landbrugssethanol, landbrugsdestillater eller spiritus

- (c) "et sammensat udtryk eller en hentydning (på likører) i henhold til artikel 11 og 12" i spiritusforordningen (med undtagelse af sammensatte udtryk, der fremkommer ved kombinationen af betegnelsen for en spiritus med udtrykket "likør" eller "fløde", som kan erstatte forskriftsmæssige betegnelser, jf. bestemmelsen i artikel 10, stk. 5, litra b)).

Det skal bemærkes, at i tråd med artikel 11, stk. 2, må "alkohol", "spiritus", "drikkevarer", "alkoholholdig spiritus" og "vand" ikke må være en del af et sammensat udtryk, der beskriver en alkoholholdig drikkevarer, medmindre disse udtryk er en integrerende del af den forskriftsmæssige betegnelse for den spirituskategori, der er nævnt i det sammensatte udtryk. Et sammensat udtryk må derfor under ingen omstændigheder skrives på en sådan måde, at det indgår i den generiske forskriftsmæssige betegnelse "spiritus"

#08 — Eksempler på tilladt mærkning:

- 1) **Spiritus**
Kornbrændevin og ingefær (forskriftsmæssig betegnelse "Spiritus" suppleret med et sammensat udtryk)
- 2) **Chokoladecreme (likør)**
med et strejf af rom (forskriftsmæssig betegnelse "Chokoladecreme" suppleret med en hentydning)

#09 — Eksempler på forbudt mærkning (betegnelser, der ikke kan være en del af sammensatte udtryk):

- 1) **Spiritus med ingefær og whisky**
- 2) **Rom-vand**

- (d) "udtrykket "at sammenstikke", "sammenstikning" eller "sammenstukket", hvis spiritussen er sammenstukket som omhandlet i artikel 3, nr. 11)"

NB: Denne angivelse er obligatorisk i det tilfælde, der er nævnt i artikel 13, stk. 3a.

#10 — Eksempler på tilladt mærkning:

- 1) **Sammenstukket whisky** (forskriftsmæssige betegnelse "whisky" + supplerende udtryk)
- 2) **Sammenstikning af rom** (forskriftsmæssig betegnelse "rom" + supplerende udtryk)

#11 — Eksempler på forbudt mærkning:

- 1) **Sammenstukket spiritus***
 - 2) **Sammenstikning af whisky og vodka***
- * I henhold til artikel 3, nr. 11), forstås ved "at sammenstikke" at kombinere to eller flere former for spiritus af samme kategori, som kun adskiller sig fra hinanden ved de nuanceforskelle i sammensætningen, der er angivet. Derfor må en generisk "spiritus" (dvs. som ikke tilhører en spirituskategori) eller spiritus, som er omfattet af forskellige kategorier, ikke mærkes som sammenstikning (blend).

(*) Artikel 2, stk. 2, litra o), i fødevarereinformationsforordningen: "sædvanlig betegnelse": en varebetegnelse, som forbrugerne i den medlemsstat, hvor fødevareren sælges, accepterer som dens varebetegnelse, uden at der er behov for yderligere forklaring af varebetegnelsen."

- (e) "udtrykket **"blanding", "blandet" eller "blandet spiritus"**, forudsat at spiritussen er blandet som omhandlet i artikel 3, nr. 9)"

NB: Denne angivelse er obligatorisk i det tilfælde, der er beskrevet i artikel 13, stk. 3

<p>#12 — Eksempler på tilladt mærkning:</p> <p>1) Rom & gin (liste over alkoholholdige ingredienser) Blandet spiritus (forskriftsmæssig betegnelse "spiritus" + supplerende udtryk)</p> <p>2) Spiritus (forskriftsmæssig betegnelse) Blanding af rom og gin (liste over alkoholholdige ingredienser + supplerende udtryk)</p>
<p>#13 — Eksempler på forbudt mærkning:</p> <p>1) Frugtbrændevin og appelsinsaft Blandt spiritus*</p> <p>2) Blanding af aquavit og vand*</p> <p>* I henhold til artikel 3, nr. 9), forstås ved "at blande" at kombinere spiritus (kategori eller geografisk betegnelse) med en eller flere af følgende: anden spiritus, der ikke tilhører samme spirituskategori, landbrugsdestillater, landbrugsethanol. Derfor må kombinationen af en spiritus med en ikkealkoholholdig ingrediens eller med vand ikke mærkes som en blanding.</p>

- (f) "udtrykket **"tør" eller "dry"** [dvs. på engelsk eller på ethvert andet officielt EU-sprog], forudsat at spiritussen ikke er sødet, end ikke for at runde smagen af". Følgende **undtagelser** gælder ved:
- (i) "spiritus, der opfylder kravene i kategori 2 i bilag I" (dvs. **whisky eller whiskey**), som under ingen omstændigheder må sødes, end ikke for at runde smagen af, og derfor aldrig må mærkes som "tør" eller "dry" ⁽¹⁰⁾
- (ii) spiritus, der opfylder "de særlige krav for kategori 20-22 i bilag I" (dvs. **gin, destilleret gin og London gin**), for hvilke der fortsat bør gælde særlige regler for sødning og mærkning med henblik på anvendelsen af udtrykket "dry", (dvs. at indholdet af produkter til sødning ikke er mere end 0,1 gram produkt til sødning pr. liter af det endelige produkt, udtrykt i invertsukker)
- (iii) "spiritus, der opfylder kravene i kategori 33" (dvs. **likør**), som pr. definition skal sødes. Udtrykket "tør" eller "dry" kan supplere den forskriftsmæssige betegnelse for en likør, der er "karakteriseret ved en bidende, skarp, bitter, syrlig, sur eller citrusagtig smag, uanset deres sødningsgrad" (betragtning 17). Ved anvendelsen af udtrykket "tør" i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af likører vil forbrugeren sandsynligvis ikke blive vildledt, da likører skal have et minimumsindhold af sukker for at kunne klassificeres som sådanne.

<p>#14 — Eksempler på tilladt mærkning:</p> <p>1) Tør brændevin af æblecider (hvis den ikke er sødet, end ikke for at runde smagen af)</p> <p>2) Dry gin (på betingelse af, at de produkter til sødning ikke overstiger 0,1 gram pr. liter)</p> <p>3) Triple sec likør (hvis likøren er kendetegnet ved f.eks. en skarp eller bitter smag)</p>
<p>#15 — Eksempler på forbudt mærkning:</p> <p>1) Tør whisky (aldrig muligt, da alle whiskyer skal være usødet)</p> <p>2) Tør brandy (hvis brandyen er sødet for at runde smagen af)</p>

1.5. Frivillig fødevarerinformation (fødevarerinformationsforordningen)

Ud over ovenstående kan der i overensstemmelse med fødevarerinformationsforordningen gives **frivillig fødevarerinformation** ⁽¹¹⁾ i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af spiritus.

⁽¹⁰⁾ Den samme undtagelse gælder analogt for spiritus med geografiske betegnelser, i hvis tekniske dokumentation/produktspecifikation enhver sødning, end ikke for at afrunde smagen (f.eks. Pálinka), forbydes: da ingen spiritus, der er omfattet af den pågældende geografiske betegnelse, i alle tilfælde ikke er sødet, ville det være misvisende at mærke nogen en sådan spiritus som "dry".

⁽¹¹⁾ Jf. kapitel V i fødevarerinformationsforordningen.

Artikel 36, stk. 2, i fødevareinformationsforordningen fastsætter, at "fødevareinformation, der gives på frivilligt grundlag, skal opfylde følgende krav:

- a) den må ikke vildlede forbrugeren, jf. artikel 7
- b) den må ikke være uklar eller forvirrende for forbrugeren og
- c) den skal i givet fald bygge på relevante videnskabelige oplysninger"

Eksempler på **frivillig information** kan være udtryk som "fine", "extra", "premium", "deluxe", "100 % pure grain", "superior", men også "lagret på vinfade", "lagret på gamle fade", "lagret på sherryfade" ⁽¹²⁾, "færdiglagret på stoutfade/ølfade" osv.

Udtryk, der henviser til opbevaring af en spiritus i hele modningsperioden eller en del heraf på træfade, der tidligere har været anvendt til modning af en anden **spiritus**, kan ikke betragtes som blot frivillig information som omhandlet i artikel 36 i fødevareinformationsforordningen i modsætning til henvisninger til f.eks. vin- og ølfade. Grunden hertil er forbuddet i artikel 10, stk. 7, første afsnit, i spiritusforordningen mod at anvende betegnelser for spiritus i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af en drikkevarer, som ikke opfylder kravene i spiritusforordningen eller den relevante tekniske dokumentation/produktspecifikation for den geografiske betegnelse. De eneste tilladte undtagelser fra dette forbud vedrører mærkningen med sammensatte udtryk, hentydninger og ingredienslister, der reguleres ved artikel 11, 12 og 13, stk. 2-4, i spiritusforordningen. Henvisningen til en spiritus, i hvis træfad en anden spiritus efterfølgende er modnet, er derfor en hentydning, der er omfattet af artikel 12, stk. 3a, i spiritusforordningen ⁽¹³⁾ (jf. § 3.2.4.2).

NB: Dette afsnit omfatter ikke udtryk, der er tilladt i henhold til den tekniske dokumentation/produktspecifikationen for en spiritus med geografisk betegnelse, som under alle omstændigheder kan supplere den geografiske betegnelse, forudsat at dette ikke vildleder forbrugeren, jf. artikel 10, stk. 5, litra a).

NB: Der gøres opmærksom på, at visse spirituskategorier (navnlig 1-14 i bilag I) ikke må være aromatiseret, farvet, sødet eller tilsættes alkohol: dette krav kan ikke omgås ved at lade modningen foregå i træfade, som ikke er fuldstændig tømt for deres tidligere indhold. Til trods herfor betragtes opbevaring i tomme træfade, der tidligere har indeholdt en anden alkoholholdig drikkevarer, ikke som aromatisering, og henvisningen til en sådan fremgangsmåde på etiketten for en spiritus bør udelukkende have til formål at informere forbrugeren om, hvilken type beholder, der er anvendt til lagring af spiritussen, og skal være i overensstemmelse med artikel 7 i fødevareinformationsforordningen og artikel 21 i spiritusforordningen. Hvad angår geografiske betegnelser for spiritus skal mærkningen af en sådan fremgangsmåde tillige være i overensstemmelse med kravene i den tekniske dokumentation/produktspecifikationen for anvendelsen af sådanne beskrivende udtryk for en given geografisk betegnelse.

Da spiritusforordningen ikke regulerer anvendelsen af frivillige oplysninger i præsentationen, beskrivelsen og mærkningen af spiritus, finder de almindelige bestemmelser i fødevareinformationsforordningen anvendelse.

Artikel 7, stk. 1, i fødevareinformationsforordningen fastsætter, at:

"Fødevareinformation må ikke være af en sådan art, at den vildleder, især:

- a) med hensyn til fødevarens beskaffenhed og især dens art, identitet, egenskaber, sammensætning, mængde, holdbarhed, oprindelsesland eller herkomststed, fremstillings- eller frembringelsesmåde
- b) ved at tillægge den pågældende fødevare virkninger eller egenskaber, som den ikke har
- c) ved at give indtryk af, at den pågældende fødevare har særlige egenskaber, når alle lignende fødevarer har samme egenskaber, navnlig ved specifikt at fremhæve forekomsten eller fraværet af visse ingredienser og/eller næringsstoffer
- d) ved gennem udseendet, betegnelsen eller en visuel præsentation at give indtryk af, at der er tale om en bestemt fødevare eller om forekomsten af en bestemt ingrediens, selv om en naturligt forekommende bestanddel eller en ingrediens, der normalt anvendes i den pågældende fødevare, i virkeligheden er blevet erstattet med en anden bestanddel eller en anden ingrediens."

⁽¹²⁾ Hvis der i beskrivelsen, præsentationen eller mærkningen af en spiritus henvises til en geografisk betegnelse (spiritus eller vin), hvis træfade er blevet anvendt til at opbevare den pågældende spiritus, er det vigtigt, at fødevarevirksomhedslederen kan bevise på grundlag af objektive elementer, at det pågældende fad tidligere har været anvendt til modning af den geografiske betegnelse, der henvises til.

⁽¹³⁾ Indført ved Kommissionens delegerede forordning (EU) 2021/1465 af 6. juli 2021 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/787 for så vidt angår definitionen af hentydninger til forskriftsmæssige betegnelser for spiritus eller geografiske betegnelser for spiritus og deres anvendelse i beskrivelsen, præsentationen eller mærkningen af andre spiritus end den spiritus, der hentydes til (EUT L 321 af 13.9.2021, s. 12).

De nationale kompetente myndigheder er ansvarlige for håndhævelsen af EU-lovgivningen, og det er derfor op til dem at vurdere fra sag til sag, hvorvidt anvendelsen af sådanne frivillige oplysninger på spiritussens etiket er i overensstemmelse med den relevante EU-lovgivning eller ikke.

Ved denne vurdering skal det således bl.a. fastslås, hvorvidt de anvendte termer:

- beskriver produktets sande karakter og specifikke karakteristika (f.eks. ved angivelse af bestemte produktionskendetegn)
- beskriver de produktionskendetegn, der er tilladt i henhold til kravene til fremstillingen af en spirituskategori eller produkter med en geografisk betegnelse (fastsat i henholdsvis bilag I til spiritusforordningen eller i den relevante tekniske dokumentation/produktspecifikation)
- beskriver de produktionskendetegn, der er tilladt i henhold til kravene for fremstillingen af den fødevarerkategori eller geografiske betegnelse, til hvilken der henvises (f.eks. vinprodukter eller øl med geografiske betegnelser)
- korrekt henviser til en geografisk betegnelse (f.eks. skal det ved sherryfade kontrolleres, at de er erklæret i overensstemmelse med reglerne af det relevante kontrol- og certificeringsorgan)
- skelner mellem særlige egenskaber ved det produkt, hvorpå de anvendes, og andre (lignende) produkter, som det kan forveksles med
- ikke er vildledende for de forbrugere, som produktet retter sig mod.

Hvis visse udtryk anvendes som frivillige oplysninger med henvisning til en spiritus, skal fødevarerens virkningen derfor kunne dokumenteres, at spiritussen har særlige kendetegn med hensyn til kvalitet, materiel værdi, produktionsmetode eller lagringstid, som adskiller den fra spiritus, der opfylder minimumskravene for den samme kategori.

#16 — Eksempler på tilladt mærkning og på de relevante betingelser for brugen af frivillige oplysninger:

- 1) Angivelsen **Fine Kirsch eller Edelkirsch** kan henvise til, at der udelukkende er anvendt plukket frugt i stedet for nedfaldsfrugt
 - 2) Angivelsen **økologisk mirabel** henviser til, at der udelukkende er anvendt økologisk dyrket frugt eller frugt fra kontrolleret integreret landbrug i henhold til bestemmelserne i forordning (EU) 2018/848 ⁽¹⁴⁾, og at spiritussen er certificeret som økologisk.
 - 3) **Brandy**
Med **Superior eller Premium** kan det f.eks. angives, at der er tale om en særlig lang lagringsperiode
 - 4) **Single Malt Whisky**
Lagret på Chardonnay vinfad kan henvise til, at whiskyen har ligget i tilstrækkelig tid på et vinfad/i en tønde, der tidligere har været anvendt til at lagre chardonnay vin, til at kunne påvirke spiritussens organoleptiske karakter*
- * I henhold til punkt 2, litra a), nr. iii), i bilag I (whisky eller whiskey) skal lagringen af det endelige destillat ske på træfade, der højst rummer 700 liter. Da typen af træfad ikke er præciseret, er det muligt at genbruge fade, der tidligere har været anvendt til at lagre andre alkoholholdige drikkevarer, for at give whiskyen/whiskeyen særlige organoleptiske egenskaber.

#17 — Eksempler på forbudt mærkning og ulovlige anvendelser af frivillige oplysninger:

Whisky

Efterlagret på mousserende vin-fad

Denne angivelse er ikke tilladt, da det ved mousserende vine kun er fermentering på flaske eller under tryk i tanke, der omdanner stille vin til mousserende vin ved at fastholde perledannelsen

NB: Henvisningen til en beskyttet betegnelse ved angivelsen af den fadtype, der anvendes til at lagre en spiritus, må kun have til formål at informere forbrugeren om hvilken fadtype, der er anvendt, og skal opfylde kravene i artikel 21 i spiritusforordningen og artikel 7 og 36 i fødevarereinformationsforordningen.

⁽¹⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 af 30. maj 2018 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 834/2007 (EUT L 150 af 14.6.2018, s. 1).

1.5.1. Navnet på en fødevarer, der anvendes i fremstillingen

Navnet på en **fødevarer**, der er blevet **anvendt til fremstillingen** af en spiritus i overensstemmelse med kravene i bilag I for en spirituskategori eller, hvis der er tale om en geografisk betegnelse, i den tekniske dokumentation/produktspecifikation, kan også angives i præsentationen, beskrivelsen og mærkningen som **frivillige oplysninger** ⁽¹⁵⁾.

Som det vil fremgå senere (jf. § 2.1) betragtes kombinationen af den forskriftsmæssige betegnelse for en spiritus og navnet på en fødevarer, der er bestemt til/tilladt i produktionen heraf, **ikke** som et **sammensat udtryk** i henhold til artikel 3, nr. 2), der definerer det som kombinationen af betegnelsen for en spiritus med (bl.a.) ”navnet på en anden eller flere andre fødevarer [...] **end de fødevarer, der er anvendt til fremstilling af den pågældende spiritus i overensstemmelse med bilag I [...]**”.

Navnet på en fødevarer/fødevarer, der anvendes til fremstillingen af en spiritus, kan angives for at oplyse forbrugeren om, hvilke(n) råvarer(r), der giver spiritussen dens specifikke organoleptiske egenskaber, forudsat at denne angivelse er sand, korrekt og ikke vildledende for forbrugeren.

I så fald forbliver den forskriftsmæssige betegnelse den betegnelse, der er tilladt under spirituskategorien eller i den tekniske dokumentation/produktspecifikation for en geografisk betegnelse.

#18 — Eksempler på tilladt angivelse af en eller flere af de vigtigste fødevarer, der anvendes til at fremstille spiritussen:

1) Destilleret humlegin	— Destilleret rabarber- og ingefærgin*
2) Ferskenlikør	— Kaffelikør — Cremet chokoladelikør (likør)**
3) Coffee Advocaat	— Æggelikør med speculoos***

* I henhold til punkt 21, litra a), nr. i), i bilag I kan destilleret gin fremstilles ved destillation af landbrugsethanol under tilstedeværelsen af enebær og andre naturlige planteprodukter, forudsat at enebærsmagen er fremherskende. Betegnelserne for sådanne naturlige planteprodukter kan derfor anvendes som supplement til den forskriftsmæssige betegnelse ”destilleret gin”. Andre fødevarer, der ikke tæller som naturlige planteprodukter, såsom ”popcorn”, må ikke supplere den forskriftsmæssige betegnelse ”destilleret gin” på andre betingelser end dem, der er fastsat for ”sammensatte udtryk”.

NB: I henhold til punkt 20, litra a), i bilag I er det kun tilladt at anvende enebær som naturlige planteprodukter ved fremstilling af gin. Derfor vil tilføjelsen af andre naturlige planteprodukter til en gin skulle mærkes som et sammensat udtryk (dvs. den pågældende forskriftsmæssige betegnelse skal anføres i samme synsfelt).

** I henhold til punkt 33, litra f), i bilag I, og uden at det berører artikel 11 og 12 og artikel 13, stk. 4, kan den forskriftsmæssige betegnelse ”likør” suppleres med navnet på en aroma eller en fødevarer, som giver spiritussen dens fremherskende smag, forudsat at spiritussen får smagen fra aromagivende fødevarer, aromapræparater og naturlige aromastoffer fremstillet af de råvarer, der henvises til i navnet på aromaen eller til fødevareren, og kun suppleret med aromastoffer, hvis det er nødvendigt for at forstærke den pågældende råvares smag.

*** I henhold til nr. 39, litra c), og nr. 40, litra c), i bilag I, må der ved fremstillingen af æggelikør eller advocaat og likør med æg bl.a. anvendes aromagivende fødevarer, som f.eks. kaffe og speculoos.

1.6. Råvarer til fremstilling af ethanol eller destillater

Artikel 13, stk. 1, indeholder strengere regler for **landbrugsråvarer**, der anvendes til destillation:

”Beskrivelsen, præsentationen eller mærkningen af en spiritus må kun henvise til de råvarer, der er anvendt til fremstilling af den landbrugsethanol eller de landbrugsdestillater, der anvendes til fremstilling af den pågældende spiritus, hvis ethanolen eller disse destillater udelukkende er fremstillet af disse råvarer. I så fald skal hver type landbrugsethanol eller landbrugsdestillat angives i faldende orden efter de anvendte mængder ren alkohol udtrykt i volumen.”

⁽¹⁵⁾ Dog ikke betegnelsen for den eller de råvarer, der er destilleret med henblik på at opnå den alkohol, der anvendes til fremstillingen af en spiritus, som i stedet for er omfattet af bestemmelserne i artikel 13, stk. 1 (se § 1.6).

En spiritus må kun henvise til betegnelsen for de råvarer, der er destilleret for at frembringe den alkohol, der anvendes til produktionen af den, forudsat at disse råvarer er de eneste råvarer, der anvendes til destillationen.

Alle anvendte råvarer skal nævnes i faldende orden i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen heraf.

Forudsat at denne betingelse er opfyldt, angives hver type ethanol eller destillat (med angivelse af det landbrugsprodukt, der anvendes til fremstillingen heraf) i faldende orden efter mængde ren alkohol udtrykt i volumen, der er i spiritussen.

#19 — Eksempler på tilladt mærkning:

1) **Spiritus**: en generisk spiritusbetegnelse, som henviser til betegnelsen for de(n) råvare(r), der destilleres for at frembringe den — **NB: kun muligt, hvis** de drikkevarer, der er fremkommet, er i overensstemmelse med definitionen af spiritus (artikel 2), men ikke opfylder kravene til en spirituskategori — :

- a) spiritus, der er fremstillet udelukkende ved destillation af rørsukker, men som ikke opfylder kravene for kategori 1 i bilag I (rom), f.eks. fordi spiritussen er sødet ud over den maksimumstærskel, der er fastsat for denne spirituskategori, kan i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen være forsynet med den frivillige angivelse "**Rørsukkerspiritus**".
- b) spiritus, der er fremstillet udelukkende ved destillation af agave og rørsukker, og som ikke opfylder kravene i en af kategorierne i bilag I, kan i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen være forsynet med den frivillige angivelse "**Agave- og rørsukkerspiritus**".

2) **Kornbrændevin** (spirituskategori 3):

I henhold til punkt 3, litra h), i bilag I i spiritusforordningen må ordet "korn" i den forskriftsmæssige betegnelse "kornbrændevin" eller "kornbrandy" erstattes af betegnelsen på den kornsort, der udelukkende anvendes til fremstilling af spiritussen, f.eks. "**Hvedebrændevin**" eller "**Havrebrandy**".

3) **Vinbrændevin** (spirituskategori 4):

- a) vinbrændevin, der er fremstillet udelukkende ved destillation af "Chardonnay-vin", der er produceret i overensstemmelse med gældende vinlovgivning, kan i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen være forsynet med den frivillige angivelse "**Chardonnay-vinbrændevin**".
- b) vinbrændevin, der er fremstillet udelukkende ved destillation af "Chardonnay-vin" og "Merlot-vin", der er produceret i overensstemmelse med gældende vinlovgivning, kan i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen være forsynet med den frivillige angivelse "**Chardonnay- og Merlot-vinbrændevin**".

4) **Vodka** (spirituskategori 15):

- a) Vodka, der er fremstillet udelukkende ved anvendelse af ethanol, der er frembragt ved gæring af korn, kan i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen være forsynet med den frivillige angivelse "**Kornvodka**".
- b) Vodka, der er fremstillet udelukkende ved anvendelse af ethanol, der er frembragt ved gæring af korn og kartofler, kan i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen være forsynet med den frivillige angivelse "**Korn- og kartoffelvodka**".*

* I henhold til punkt 15, litra f), i bilag I til spiritusforordningen skal i beskrivelsen, præsentationen eller mærkningen af vodka, der ikke udelukkende er fremstillet af kartofler eller korn eller begge dele, på fremtrædende vis være påført angivelsen "fremstillet af..." suppleret med navnet på de råvarer, der er anvendt til fremstilling af landbrugsethanolen. Denne angivelse skal optræde i samme synsfelt som den forskriftsmæssige betegnelse.

5) **Gin** (spirituskategori 20):

- a) gin, der er fremstillet med ethanol, der fremstilles ved destillation af udelukkende korn, kan i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen indeholde den frivillige angivelse "**med ethanol (af landbrugsoprindelse) fremstillet på basis af korn**".*
- b) Gin, der er fremstillet med ethanol, der er fremstillet ved destillation af udelukkende hvede og byg, kan i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen indeholde den frivillige angivelse "**med ethanol (af landbrugsoprindelse) fremstillet på basis af byg og hvede/ hvede og byg**", afhængigt af den andel ren alkohol, som hver kornsort udgør.*

* I overensstemmelse med punkt 20, litra a), i bilag I er **gin** en spiritus med enebærsmag, der er fremstillet ved at aromatisere **ethanol af landbrugsoprindelse** med enebær. I henhold til punkt 19, litra a), i samme bilag er en spiritus med enebærsmag en spiritus, der er fremstillet ved at aromatisere landbrugsethanol eller kornbrændevin eller korndestillat eller en kombination deraf med enebær.

6) **Likør** (spirituskategori 33):

- a) likør, der er fremstillet udelukkende ved anvendelse af ethanol eller et destillat på basis af pærer, kan i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen være forsynet med henholdsvis udtrykkene "**Likør fremstillet af ethanol på basis af pærer**" eller "**Likør fremstillet af pæredestillat**".
- b) likør, der er fremstillet af ethanol fra pærer og abrikoser, kan mærkes som "**Likør fremstillet på basis af ethanol fra pære og abrikos**" eller "**Likør fremstillet af ethanol fra abrikos og pære**" afhængigt af den andel ren alkohol, der udgøres af den ethanol, der er frembragt fra pærer, og den ethanol, der er frembragt fra abrikoser.

NB: Der henvises her til **landbrugsprodukter, der er destilleret efter alkoholgæring**, til at fremstille ethanol eller destillater af landbrugsoprindelse. Råvarer, der udblødes i alkohol eller på anden måde tilsættes spiritussen i henhold til dens produktionskrav, hører snarere under "fødevarer, der anvendes i produktionen", som er omhandlet i § 1.5.1, mens fødevarer, der kombineres med en spiritus, som selv om de ikke er obligatoriske/tilladte i produktionen heraf, skal angives i overensstemmelse med reglerne om sammensatte udtryk eller hentydninger.

1.7. Vegetabiliske råvarer anvendt som forskriftsmæssige betegnelser

I henhold til artikel 13, stk. 5, berører "anvendelsen af navnene på de vegetabiliske råvarer, der anvendes som forskriftsmæssig betegnelse for visse former for spiritus, [...] ikke anvendelsen af navnene på disse vegetabiliske råvarer i præsentationen og mærkningen af andre fødevarer. Navnene på sådanne råvarer kan anvendes i beskrivelsen, præsentationen eller mærkningen af anden spiritus, forudsat at denne anvendelse ikke vildleder forbrugeren."

Denne bestemmelse blev anset for nødvendig for at gøre det muligt at anvende frugt- eller plantenavne, som spiritusforordningen forbeholder forskriftsmæssige betegnelser for visse former for spiritus, i også præsentationen og mærkningen som ingredienser (som frugt eller planter og ikke som spiritus) i andre fødevarer.

Den samme mulighed gælder for andre former for spiritus, så længe det i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen klart fremgår, at det ikke er spiritussen, der henvises til (som en ingrediens), men til selve den vegetabiliske råvare.

#20 — Eksempler:

- 1) **Kirsch** (forskriftsmæssig betegnelse for frugtbrændevin: kategori 9): Den tyske betegnelse "Kirsch" (kirsebær) må anvendes i:
 - a) præsentationen og mærkningen af **kirsebærkage** ("**Kirschkuchen**"), selv om det er frugten, der er anvendt til at fremstille fødevaren og ikke spiritussen
 - b) beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af en **kirsebærlikør** ("**Kirschlikör**"), selv om det er den frugt, der er anvendt til at fremstille likøren og ikke spiritussen, forudsat at der ikke er nogen fare for, at forbrugeren vildledes til at tro, at likøren er fremstillet med Kirsch (spiritus) og ikke med kirsebær (frugten).
- 2) **Anis** (forskriftsmæssig betegnelse for spiritussen i kategori 28): det franske eller tyske ord "Anis" (anisfrø eller anis) må anvendes i:
 - a) præsentationen og mærkningen af en **udtrækning** ("**infusion à l'anis**"), selv om det er planten/det naturlige planteprodukt, der er anvendt til at fremstille fødevaren og ikke spiritussen
 - b) beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af en **anislikør** ("**Liqueur d'anis**"), selv om den er fremstillet ved udtrækning af anisfrø i alkohol og sukker og ikke ved anvendelse af spiritussen, forudsat at forbrugeren oplyses om, hvordan likøren rent faktisk er fremstillet.
- 3) **Ensián** (forskriftsmæssig betegnelse for spiritus i kategori 18): Betegnelsen "Ensián" (samt oversættelser heraf til andre officielle EU-sprog) kan anvendes i:
 - a) præsentationen og mærkningen af en **udtrækning** ("**Gentian tea**"), selv om det er planten/det naturlige planteprodukt, der er anvendt til at fremstille fødevaren og ikke spiritussen

<p>b) præsentationen og mærkningen af en fødevarer tilberedning som f.eks. Ensiansalat.</p> <p>4) Blutwurz (ord anvendt på den tyske likør med den geografiske betegnelse "Blutwurz"): den tyske betegnelse "Blutwurz" (dvs. roden af tormentil eller <i>Potentilla erecta</i> (L.) Raeusch) kan anvendes i:</p> <p>a) beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af en anden likør (Blutwurz Likör) som den vigtigste aroma, der anvendes til fremstillingen af nævnte spiritus</p> <p>b) beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af en anden spiritus (f.eks. Blutwurz Spirituose) fremstillet ved udtrækning (eller udblødning og destillation).</p>

2. SAMMENSATTE UDTRYK

Artikel 3, nr. 2)	Definition
Artikel 11	Betingelser for anvendelse og mærkningsbestemmelser

2.1. Hvad forstås ved et sammensat udtryk?

Anvendelsen af et sammensat udtryk er en mulighed for at beskrive en spiritus (kategori eller geografisk betegnelse), fra hvilken al alkohol i produktet stammer, til hvilken der tilsættes andre fødevarer og som derfor ikke længere er berettiget til at bære den forskriftsmæssige betegnelse for kategorien eller den geografiske betegnelse i beskrivelsen, præsentationen eller mærkningen. I stedet for skal anvendes den forskriftsmæssige betegnelse "spiritus" ⁽¹⁶⁾, medmindre den opfylder de krav, der tillader anvendelse af et sammensat udtryk, der indeholder udtrykket "likør" eller "fløde" ⁽¹⁷⁾ som en forskriftsmæssig betegnelse.

Hvis det produkt, der er fremkommet, ikke opfylder definitionen på og kravene for spiritus (f.eks. fordi alkoholindholdet er under 15 % vol. ⁽¹⁸⁾), skal det være forsynet med den behørig betegnelse for den alkoholholdige drikkevarer i henhold til artikel 17 i fødevarerinformationsforordningen (**NB: som **aldrig er varemærket** ⁽¹⁹⁾).**

I henhold til artikel 3, nr. 2), forstås ved "sammensat udtryk": i forbindelse med beskrivelse, præsentation og mærkning af en alkoholholdig drikkevarer en kombination af enten en forskriftsmæssig betegnelse, der er fastsat i spirituskategorierne i bilag I, eller den geografiske betegnelse for en spiritus, hvorfra al alkohol i det endelige produkt har oprindelse, med et eller flere af følgende:

- navnet på en anden eller flere andre fødevarer end en alkoholholdig drikkevarer og end de fødevarer, der er anvendt til fremstilling af den pågældende spiritus i overensstemmelse med bilag I, eller med afledte adjektiver af disse navne
- udtrykket "likør" eller "fløde".

I begge tilfælde gælder således følgende:

- den **alkoholholdige ingrediens** er en **spirituskategori eller en geografisk betegnelse** (kun en), som tilsættes en eller flere fødevarer (f.eks. saft eller andre ikke-alkoholholdige drikkevarer, urter, krydderier, sukker, mælkeprodukter) for at give det endelige produkt yderligere specifikke organoleptiske egenskaber.

⁽¹⁶⁾ Hvad angår "vodka" (spirituskategori 15), **skal** dens forskriftsmæssige betegnelse, når der tilsættes ingredienser for at give en fremherskende aroma ud over smagen af de råvarer, der anvendes til fremstillingen af den, jf. punkt 31, litra e), i bilag I til spiritusforordningen, være "aromatiseret vodka" eller "vodka" suppleret med betegnelsen for enhver fremherskende aroma (spirituskategori 31).

⁽¹⁷⁾ Jf. litra d), fjerde led, i kategori 33. Likør, hvori det hedder, at "med forbehold af artikel 3, nr. 2), artikel 10, stk. 5, litra b), og artikel 11, kan den forskriftsmæssige betegnelse for likør, der indeholder mælk eller mælkeprodukter, være "fløde" suppleret med navnet på den råvarer, der er anvendt til at give likøren dens fremherskende smag, med eller uden udtrykket "likør".

⁽¹⁸⁾ "bortset fra spiritus, der opfylder kravene i kategori 39 i bilag I", jf. artikel 2, litra c), i spiritusforordningen.

⁽¹⁹⁾ Jf. artikel 17, stk. 4, i fødevarerinformationsforordningen, som fastsætter, at den forskriftsmæssige "betegnelse ikke må erstattes af [...] et varemærke".

- fødevarer/fødevarerne i kombination med betegnelsen for spiritussen er **hverken en drikkevare, der indeholder alkohol, eller fødevarer, der er nødvendige/tilladt til fremstilling heraf i henhold til de relevante bestemmelser**
- ved **kombinationen** fremkommer nødvendigvis en **alkoholholdig drikkevare**, dvs. enten en anden spiritus med det krævede minimumsalkoholindhold på 15 % vol. eller en alkoholholdig drikkevare med et alkoholindhold på under 15 % vol.
- **al alkohol** i det endelige produkt **skal stamme fra den spiritus**, der henvises til i det sammensatte udtryk (dvs. det endelige produkt må ikke indeholde andre alkoholholdige bestanddele, bortset fra den alkohol, der måtte være i aromaer, farvestoffer eller andre godkendte ingredienser, der anvendes til fremstillingen af den endelige alkoholholdige drikkevare — se også § 2.2).

NB: selv anvendelsen af udtrykkene "likør" eller "fløde" i et sammensat udtryk viser, at produkter til sødning og/eller mejeriprodukter er blevet tilsat en spiritus, til hvis fremstilling de ikke er tilladt, eller, i det mindste ikke i en sådan mængde.

Sammensatte udtryk er en undtagelse fra reglen om, at det er forbudt at anvende forskriftsmæssige betegnelser for spiritus til at beskrive drikkevarer, der ikke opfylder alle de krav, der er fastsat for de pågældende former for spiritus.

Sammensatte udtryk anvendes til at beskrive alkoholholdige drikkevarer, der fremkommer ved en kombination af en fødevarer/andre fødevarer med en spirituskategori eller en geografisk betegnelse, som derfor ikke lænere ville være berettiget til at blive mærket som sådan.

NB: Navnet på fødevarer/fødevarerne kan også udtrykkes ved brug af et adjektiv, der henviser til den/de pågældende fødevarer (r).

NB: I et sammensat udtryk kan spiritussens betegnelse og navnet på fødevarer/fødevarerne kombineres med eller uden forholdsord.

#21 — Eksempler på tilladte sammensatte udtryk:

- 1) Scotch Whisky med honning — Scotch Whisky og honning*
- 2) Gin og tonic — Whisky & Cola — Coco Rum*
- 3) Druemarc med kanel og kakao*
- 4) Brandylikør**
- 5) Whisky Cream**

* I disse tilfælde angives det endelige produkts (forskriftsmæssige) betegnelse sammen med det sammensatte udtryk.

** I disse tilfælde er det sammensatte udtryk og den forskriftsmæssige betegnelse.

Artikel 11, stk. 2, udelukker udtrykkeligt, at følgende udtryk må være en del af et sammensat udtryk, der beskriver en alkoholholdig drikkevare (undtagen hvis nogle af disse udtryk indgår i en forskriftsmæssig betegnelse som f.eks. "spiritus" i f.eks. i "vinbrændevin" eller "frugtbrændevin", eller det tyske ord "Wasser", f.eks. i Kirschwasser):

- alkohol
- spiritus
- drikkevare
- spiritus
- vand

En sådan udelukkelse understreger forbuddet mod anvendelse af betegnelser for fødevarer, der naturligt er en del heraf, og har også til formål at forhindre praksis, der er vildledende for forbrugeren.

NB: F.eks. må rom, der indeholder produkter til sødning i en mængde, der overstiger den tilladte tærskelværdi på 20 gram pr. liter, som således ikke længere er rom, men skal være påført den forskriftsmæssige betegnelse "spiritus", ikke indeholde det sammensatte udtryk "sukkerrom" eller "rørsukkerrom". Hvis andre fødevarer, der ikke er tilladt i kategori 1 i bilag I, tilføjes, kan udtrykket "rom" optræde i et sammensat udtryk som f.eks. "rom & krydderier". Hvis det ikke er tilfældet, skal det produkt, der er fremkommet, mærkes som f.eks. "spiritus med rørsukker" (for at angive, at det er tilsat sukker), eller "rørsukkerspirit" (for at angive, at sukkeret er blevet destilleret med henblik på at fremstille spiritussen, som dog ikke opfylder andre produktionskrav for rom).

#22 — Eksempler på forbudte sammensatte udtryk:

1) Brandy & alcohol	eller	Cognac og alkohol
2) Spiritus på basis af whisky	eller	Scotch Whisky Spirit
3) Drikkevarer på base af rom	eller	Ron de Guatemala drikkevarer
4) Rom af sukkerrør	eller	Rom fra Cuba og sukker
5) Spiritus på base af likør	eller	Spiritus på base af Irish Cream
6) Ginvand	eller	Genevervand

I henhold til artikel 10, stk. 6, litra c), kan et sammensat udtryk kun supplere den forskriftsmæssige betegnelse for spiritus. Derfor må **et sammensat udtryk ikke anvendes som en forskriftsmæssig betegnelse for spiritus**.

Den eneste **undtagelse** fra denne regel er for sammensatte udtryk, hvor udtrykket "**likør**" eller "**fløde**" indgår, og som i henhold til artikel 10, stk. 5, litra b), **kan erstatte den forskriftsmæssige betegnelse**, forudsat at den drikkevarer, der er fremkommet, opfylder kravene i spirituskategori 33 "likør" i bilag I.

#23 — Eksempler på tilladte sammensatte udtryk, hvor udtrykket "likør" eller "fløde" indgår:

1) Vodka liqueur (EN)	—	Irish Whiskey Cream (EN)
2) Wodkalikör – Likör aus/mit Wodka (DE)	—	Berliner Kümmelcream (DE)
3) Liqueur à la vodka (FR)	—	Crème de Cognac (FR)
4) Liquore alla vodka (IT)	—	Crema di Grappa (IT)
5) Licor de vodka (ES)	—	Crema de Orujo de Galicia (ES)
6) Likier na bazie wódki (PL)	—	Krem na bazie Polskiej Wódki (PL)

I alle de ovenfor anførte tilfælde skal følgende overholdes:

- den spiritus, der henvises til, skal være autentisk, dvs. den skal opfylde de krav, der er fastsat for den pågældende spirituskategori eller geografiske betegnelse, herunder dens minimumsalkohol → dvs. ingen fortynding med vand, der reducerer den til under det fastsatte minimum. **og**
- den alkohol, der anvendes til fremstillingen, stammer udelukkende fra den spiritus, der henvises til i det sammensatte udtryk (bortset fra den alkohol, der kan forekomme i aromaer, farvestoffer eller andre godkendte ingredienser, der anvendes til fremstillingen af den pågældende drikkevarer) → dvs. ingen tilsætning af anden spiritus eller landbrugsethanol eller landbrugsdestillater af nogen art **og**
- kravene i kategori 33 i bilag I for anvendelsen af den forskriftsmæssige betegnelse "**likør**" (dvs. et minimumsalkoholindhold udtrykt i volumen på 15 % og et minimumsindhold af produkt til sødning på 100 gram pr. liter) eller "**fløde**" (dvs. alle ovennævnte krav + anvendelse af mælk eller mælkeprodukter).

2.2. Anvendelsesbetingelser

I artikel 11, stk. 1, er fastsat følgende betingelser for anvendelse af en spiritusbetegnelse (kategori eller geografisk betegnelse) i et sammensat udtryk:

- den alkohol, der anvendes til fremstillingen af den alkoholholdige drikkevarer, stammer udelukkende fra den spiritus, der henvises til i det sammensatte udtryk, bortset fra den alkohol, der kan forekomme i aromaer, farvestoffer eller andre godkendte ingredienser, der anvendes til fremstillingen af den alkoholholdige drikkevarer, og

- b) spiritussen er ikke, udelukkende ved tilsætning af vand, blevet så fortyndet, at dens alkoholindhold ligger under det minimumsalkoholindhold, der er fastsat for den pågældende spirituskategori i bilag I ⁽²⁰⁾.”

Derfor er det kun tilladt at anvende en spiritusbetegnelse i et sammensat udtryk, forudsat at:

- a) kun den ægte spiritus er anvendt, da spiritusbetegnelsen (kategori eller geografisk betegnelse) ikke må anføres, hvis det produkt, den henviser til, ikke opfylder alle de krav, der er fastsat for fremstillingen af den

NB: Den skal med andre ord opfylde alle de krav, der er fastsat i den relevante tekniske dokumentation/produktspesifikation for spirituskategorien eller den geografiske betegnelse

- b) det endelige produkt må ikke tilsættes anden alkohol end den alkohol, der stammer fra den spiritus, der henvises til, bortset fra alkohol, der kan forekomme i aromaer, farvestoffer eller godkendte ingredienser, der anvendes ved fremstillingen af den

NB: Med andre ord:

— den spiritus, der henvises til, må ikke fratages sin alkohol (dvs. at aromastoffer, der er udvundet fra spiritussen, ikke er tilladt), og

— der må ikke tilsættes nogen yderligere ethanol/destillater/andre spiritusholdige drikkevarer.

- c) tilsætning af vand er kun tilladt i det omfang det foreskrevne minimumsalkoholindhold opretholdes i spiritussen.

NB: dette forbud gælder kun for vand, da spiritussen kan kombineres med andre ikke-alkoholholdige flydende drikkevarer (f.eks. frugtsaft, mælkeprodukter), hvilket naturligvis også vil medføre en forholdsmæssig reduktion af det endelige produkts samlede alkoholindhold.

2.3. Mærkningsbestemmelser

Hvis en fødevarermyndighed beslutter at anvende et sammensat udtryk, er det ikke alene nødvendigt at fastslå, at den deraf fremkomne alkoholholdige drikkevarer opfylder betingelserne for at anvende den (se § 2.1 og 2.2), men også at produktet skal mærkes i overensstemmelse hermed.

Artikel 11, stk. 3, indeholder følgende bestemmelser om mærkning af sammensatte udtryk til beskrivelse af en alkoholholdig drikkevarer, der:

- "a) skal skrives med ens bogstaver i samme skrifttype, størrelse og farve
- b) ikke må afbrydes af tekst- eller billedelementer, der ikke udgør en del af dem
- c) ikke må skrives med en større skrifttype end den, som den alkoholholdige drikkevares betegnelse er skrevet med, og
- d) ledsages, i tilfælde hvor den alkoholholdige drikkevarer er en spiritus, altid af den forskriftsmæssige betegnelse for spiritussen, som skal optræde i det samme synsfelt som det sammensatte udtryk, medmindre den forskriftsmæssige betegnelse erstattes af et sammensat udtryk i overensstemmelse med artikel 10, stk. 5, litra b)." ⁽²¹⁾

⁽²⁰⁾ I sag C-136/96 vedrørende salg af en whisky med for lavt alkoholindhold (dvs. en whisky, der er fortyndet med vand, med et alkoholindhold under 40 %) afviste Domstolen et argument fra sagsøgte om, at han var berettiget til at drage fordel af bestemmelserne om sammensatte udtryk, således at han kunne betegne sin whisky med for lavt alkoholindhold som "Blended Whisky Spirit" eller "Spiritueux au Whisky". En af grundene til at nævnte argument blev afvist, var, at bestemmelserne om sammensatte udtryk kun vedrørte likører på det pågældende tidspunkt. Da det i artikel 10, stk. 1, i forordning (EF) nr. 110/2008 var hensigten at udvide bestemmelserne om sammensatte udtryk til at omfatte alle former for spiritus (dvs. ikke kun likører) og til geografiske betegnelser, var der derfor en fare for, at det kunne hævdes, at beskrivelser som "Scotch Whisky og kildevand" kunne anvendes som et sammensat udtryk på "Scotch Whiskies" med for lavt alkoholindhold, fordi al alkohol i produktet var Scotch Whisky. Det ville have svækket hele formålet med at fastsætte et minimumsalkoholindhold for Scotch Whisky/whisky (og andre definerede former for spiritus). Det var grunden til, at artikel 10, stk. 2, blev indføjet i forordning (EF) nr. 110/2008 (og bekræftet i artikel 11, stk. 1, litra b), i den nye spiritusforordning) for at sikre, at sammensatte udtryk ikke må anvendes, når den definerede spiritus blot fortyndes til under dens foreskrevne alkoholindhold. Dom af 16. juli 1998 i sag C-136/96, *The Scotch Whisky Association*, ECLI: EU:C:1998:366.

⁽²¹⁾ Indført ved Kommissionens delegerede forordning (EU) 2021/1335 af 27. maj 2021 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/787 for så vidt angår mærkning af spiritus, der fremkommer ved at kombinere en spiritus med andre fødevarer (EUT L 289 af 12.8.2021, s. 4).

Disse mærkningsbestemmelser har til formål at sikre, at:

- (a) og b) : den spiritusbetegnelse, der anvendes i det sammensatte udtryk, ikke optræder på en mere fremtrædende måde end navnet på den fødevarer, som den kombineres med
- (c): den (forskriftsmæssige) betegnelse for den alkoholholdige drikkevarer ikke optræder en skriftstørrelse, der er mindre end den skriftstørrelse, der anvendes for det sammensatte udtryk, for at undgå at vildlede forbrugeren med hensyn til produktets karakter i sig selv og
- (d): når det endelige produkt er en spiritus, forekommer dets forskriftsmæssige betegnelse altid i samme synsfelt som det sammensatte udtryk — medmindre det sammensatte udtryk lovligt erstatter den forskriftsmæssige betegnelse — for at undgå at vildlede forbrugeren med hensyn til produktets karakter i sig selv

NB: I artikel 11, stk. 3, foreskrives det ikke, at det sammensatte udtryk anføres i samme synsfelt som navnet på andre alkoholholdige drikkevarer end spiritus, men kravene i fødevarereinformationsforordningen om, at fødevarereinformation ikke må være vildledende, navnlig i henseende til fødevarerens art og identitet (artikel 7, stk. 1, litra a), i fødevarereinformationsforordningen), og at navnet på fødevarer skal være anført på et iøjnefaldende sted på en sådan måde, at den er let synlig osv. (artikel 13, stk. 1, i fødevarereinformationsforordningen) finder ikke desto mindre anvendelse.

NB: I henhold til artikel 11, stk. 3, skal den forskriftsmæssige betegnelse for den alkoholholdige drikkevarer og det sammensatte udtryk anføres på særskilte linjer, men i henhold til bestemmelsen i artikel 11, stk. 2, er det forbudt at lade udtryk som "drikkevarer" og "spiritus" være en del af det sammensatte udtryk. Derfor ville det ikke kunne accepteres, at den forskriftsmæssige betegnelse "spiritus" eller betegnelsen "drikkevarer" — f.eks. "Gin & Tonic (spiritus) drik" — anføres på samme linje som det sammensatte udtryk.

#24 — Eksempler på mærkning af en alkoholholdig drikkevarer med et sammensat udtryk (oplysningerne i parentes er ikke obligatoriske):

Scotch Whisky & Honey	
Spiritus	
Spiritus Gin & Tonic Alkoholindhold 15 % vol.	(Alkoholholdig drikkevarer) Gin & Tonic Alkoholindhold 8 % vol.
Spiritus Coco Rum	
(Likør) Brandylikør	Brændevin af presserester af druer med kanel og kakao SPIRITUS
Whisky Cream (Likør)*	

* En spiritus, der er fremstillet ved tilsætning af f.eks. sukker og mælkeprodukter til en whisky, må kun være forsynet med den forskriftsmæssige betegnelse "Whisky Cream", hvis al alkoholen stammer fra ægte whisky, og det endelige produkt opfylder de relevante krav i kategori 33 (dvs. likør), f.eks., at den har et minimumsalkoholindhold på 15 % vol. og indeholder minimum 100 gram produkt til sødning pr. liter samt mælk eller mælkeprodukter. Hvis disse krav ikke opfyldes, skal den forskriftsmæssige betegnelse være "spiritus", hvis den opfylder definitionen og kravene for spiritus i artikel 2, eller, hvis dette ikke er tilfældet, den relevante betegnelse for en alkoholholdig drikkevarer.

2.4. Kontrol

Kontrollen af (beskrivelsen), præsentationen og mærkningen af et produkt, der indeholder et sammensat udtryk, hvorved der henvises til en spiritusbetegnelse (kategori eller geografisk betegnelse), omfatter overholdelsen af følgende betingelser:

Fremstilling:

- 1) Den alkoholholdige ingrediens er en spirituskategori eller en geografisk betegnelse (højest én spiritus), hvortil en eller flere fødevarer, der ikke er tilladt i dens fremstilling, og som ikke er alkoholholdige drikkevarer, tilsættes for at give det endelige produkt yderligere særlige organoleptiske egenskaber
- 2) Det endelige produkt er en alkoholholdig drikkevare
- 3) Der blev anvendt den ægte spiritus, dvs. at produktet opfylder alle produktionskravene i den pågældende spirituskategori i bilag I eller i den tekniske dokumentation/produktspecifikation for den geografiske betegnelse, herunder for minimumsalkoholindhold
- 4) Al alkoholen stammer fra den spiritus, der henvises til, med undtagelse af alkohol, der kan forekomme i aromaer, farvestoffer eller andre godkendte ingredienser.

Mærkning

- 5) Den (forskriftsmæssige) betegnelse er:
 - a. "spiritus" for spiritus, der ikke opfylder kravene i nogen kategori
 - b. et sammensat udtryk, hvori spiritusbetegnelsen kombineres med udtrykket "likør" eller "fløde" for den spiritus, der er fremkommet, og som opfylder kravene i kategori 33 i bilag I, eller
 - c. betegnelsen for den alkoholholdige drikkevare, hvis der ikke er tale om en spiritus (dvs. en drikkevare med et alkoholindhold på under 15 % vol.) i henhold til bestemmelserne i fødevarereinformationsforordningen ⁽²²⁾
- 6) I det sammensatte udtryk kombineres betegnelsen for spiritussen med enten betegnelsen "likør" eller "fløde" (hvis de relevante krav under punkt 5.b er opfyldt), eller med betegnelsen/adjektivet for fødevarer, der ikke er tilladt til fremstilling af spiritussen
- 7) Den (forskriftsmæssige) betegnelse for den alkoholholdige drikkevare skal anføres på en iøjnefaldende måde, således at den er let synlig, letlæselig og, hvis det er relevant, ikke kan slettes. Den må under ingen omstændigheder være skjult, tildækket eller opdelt ved andre påskrifter eller billeder eller andre materialer
- 8) Den forskriftsmæssige betegnelse for den spiritus, der fremkommer ved en kombination af en spiritus med en eller flere fødevarer, optræder altid i samme synsfelt som det sammensatte udtryk (medmindre det sammensatte udtryk også er spiritussens forskriftsmæssige betegnelse ved anvendelse af artikel 10, stk. 5, litra b), i spiritusforordningen) ⁽²³⁾
- 9) Uden at det berører de forskriftsmæssige betegnelser i henhold til artikel 10, må udtrykkene "alkohol", "spiritus", "drikkevare" og "vand" ikke være del af det sammensatte udtryk
- 10) Det sammensatte udtryk skrives med ens bogstaver i samme skrifttype, -størrelse og farve
- 11) De ord, der udgør det sammensatte udtryk, må ikke afbrydes af tekst- eller billedelementer, der ikke udgør en del af dem
- 12) Det sammensatte udtryk optræder med den samme skriftstørrelse som den (forskriftsmæssige) betegnelse for den alkoholholdige drikkevare eller med en mindre skriftstørrelse.

⁽²²⁾ Hvad angår betegnelsen for andre alkoholholdige drikkevarer end spiritus, gælder artikel 17 i fødevarereinformationsforordningen og dermed følgende: "Varebetegnelsen for en fødevarer er dens betegnelse ifølge forskrifterne. Hvis en sådan betegnelse ikke findes, er varebetegnelsen for fødevareren dens sædvanlige betegnelse, eller, hvis der ikke findes en sædvanlig betegnelse, eller den sædvanlige betegnelse ikke anvendes, anføres en beskrivende betegnelse for fødevareren." Jf. de respektive definitioner i artikel 2, stk. 2, litra n), o) og p), i fødevarereinformationsforordningen.

⁽²³⁾ Spiritus, som ikke opfylder dette krav, men som opfylder kravene i forordning (EF) nr. 110/2008, og som er produceret og mærket før den 31. december 2022, kan fortsat bringes i omsætning, indtil lagrene er opbrugt.

3. HENTYDNINGER

Artikel 3, nr. 3)	Definition
Artikel 12	Betingelser for anvendelse og mærkningsbestemmelser

3.1. Hvad forstås ved en hentydning?

Anvendelsen af en hentydning er en mulighed, der kan gøres brug af på visse betingelser for at henvise til betegnelsen for en spiritus (kategori eller geografisk betegnelse) i (beskrivelsen) præsentationen eller mærkninger af en anden fødevarer.

I henhold til artikel 3, nr. 3), forstås ved "hentydning" en "direkte eller indirekte henvisning til en eller flere forskriftsmæssige betegnelser i de spirituskategorier, som er opført i bilag I, eller til en eller flere geografiske betegnelser for spiritus, ud over en henvisning i et sammensat udtryk eller i en ingrediensliste, jf. artikel 13, stk. 2-4, i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af:

- a) en anden fødevarer end en spiritus
- b) en spiritus, der opfylder kravene i kategori 33-40 i bilag I, eller
- c) en spiritus, der opfylder bestemmelserne i artikel 12, stk. 3a."

Med andre ord: en hentydning til betegnelser for spiritus kan bruges i:

- præsentationen og mærkningen af andre fødevarer en alkoholholdige drikke
- præsentationen og mærkningen af andre alkoholholdige drikke end spiritus
- beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af likører
- beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af andre spiritusprodukter end likører [kun tilladt i særlige tilfælde, der ikke kan kategoriseres som sammensatte udtryk eller blandinger, for hvilke der gælder særlige mærkningsbestemmelser (jf. kapitel 2 og 4)].

I henhold til artikel 10, stk. 6, litra c), kan en hentydning kun supplere den forskriftsmæssige betegnelse for en spiritus. Derfor **kan en hentydning til en spiritus aldrig erstatte dennes forskriftsmæssige betegnelse**, men skal tilføjes i overensstemmelse med mærkningsreglerne i artikel 12, stk. 4 (jf. nedenstående § 3.2.3 og 3.2.4).

En hentydning er henvisningen til en eller flere betegnelser for spiritus (kategorier eller geografiske betegnelser) i præsentationen og mærkningen af en anden fødevarer. Hvis hentydningen er til en spiritus, må den aldrig anvendes som dennes forskriftsmæssige betegnelse.

NB: Et spørgsmål, der blev bragt op, er spørgsmålet om, hvordan bestemmelsen i artikel 10, stk. 7, første afsnit, i spiritusforordningen — som forbyder anvendelsen af en betegnelse for en spiritus (kategori eller geografisk betegnelse) i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af en drikkevarer, som ikke opfylder kravene for den pågældende spirituskategori eller den geografiske betegnelse undtagen ved hentydninger, sammensatte udtryk og ingredienslister — skal forstås i forbindelse med den horisontale forpligtelse til at anføre **oplysninger om lederen af fødevarer virksomheden** i overensstemmelse med artikel 8, stk. 1, og artikel 9, stk. 1, litra h), i fødevarerinformationsforordningen. Det kan nemlig forekomme, at navnet eller adressen på en fødevarer virksomhedsleder (men også logoer eller registrerede varemærker) omfatter betegnelsen for en spirituskategori (f.eks. "Guadeloupe **Rum** Distilleries" eller "Virksomhed **vodka** mærke X") eller en geografisk betegnelse (f.eks. Bassano del **Grappa**). Dette spørgsmål er endnu mere relevant, hvis den spiritus, på hvilken fødevarer virksomhedslederens navn eller adresse er anført, ikke tilhører den samme spirituskategori (f.eks. hvis "Virksomhed **vodka** mærke X") fremstiller **gin**). Svaret er, at de to retlige forpligtelser (den ene i henhold til spiritusforordningen og den anden i henhold til fødevarerinformationsforordningen bestemmelser) ikke nødvendigvis er uforenelige: hvis en virksomheds navn eller adresse (lovlige) omfatter **betegnelsen for en spirituskategori eller en geografisk betegnelse**, men en sådan betegnelse **ikke anvendes som spiritusens forskriftsmæssige betegnelse**, skal dette nævnte navn eller denne adresse angives, da begge bestemmelser finder anvendelse parallelt, og bestemmelsen i spiritusforordningen ikke udgør en hindring for at anføre virksomhedsnavnet ved anvendelsen af fødevarerinformationsforordningen. Det samme gælder for **beskrivende betegnelser** (jf. artikel 2, stk. 2, litra p), i fødevarerinformationsforordningen) for andre alkoholholdige drikkevarer end spiritus, som ikke bør være uforenelige med forbuddet mod at nævne betegnelsen for en spiritus ved anvendelsen af artikel 10, stk. 7, første afsnit, i spiritusforordningen.

3.2. Anvendelsesbetingelser og mærkningsbestemmelser

I henhold til artikel 12 gælder der forskellige regler, hvis hentydningen til betegnelsen for en spiritus er til:

- a) en anden fødevare end en alkoholholdig drikkevare
- b) en anden alkoholholdig drikkevare end en spiritus
- c) en spiritus, der hører under en af kategorierne 33-40 i bilag I (likører) eller
- d) en anden spiritus end likør (i bestemte, begrænsede tilfælde).

Hentydninger til betegnelser for spiritus kan anbringes på (beskrivelsen), præsentationen og mærkningen af **enhver type fødevare**.

Hentydninger på **andre alkoholholdige drikkevarer end likører** er dog kun tilladt i særlige, begrænsede tilfælde.

NB: For at tage hensyn til de **geografiske betegnelser** særlige karakter og den øgede beskyttelse, der er indført for at forhindre ikke tilladt brug af deres anseelse, **anbefales det** i forbindelse med en hentydning til en geografisk betegnelse for en spiritus, der anvendes som ingrediens i andre fødevarer, at:

- 1) den spiritus, der er omfattet af den geografiske betegnelse, anvendes i **tilstrækkelig mængde til at give den pågældende fødevare en væsentlig egenskab**
- 2) den fødevare, der hentyder til en eller flere geografiske betegnelser for spiritus, bør **ikke indeholde nogen anden "sammenlignelig ingrediens"**, dvs. en anden ingrediens, der helt delvis kan erstatte de(n) ingrediens(er), der er omfattet af en geografisk betegnelse. Hvis det er tilfældet, skal den geografiske betegnelse i overensstemmelse med fødevarerforordningens artikel 18-22 kun optræde på ingredienslisten. Denne anbefaling gælder naturligvis kun for spiritus, der tilhører den samme kategori som de(n) geografiske betegnelse(r), der henvises til, eller til aromaer, der "imiterer" en spiritus, mens andre spirituskategorier kan tilføjes og mærkes i medfør af bestemmelserne om hentydninger, og
- 3) **iblandingsprocenten** for det produkt, der er omfattet af de(n) geografiske betegnelse(r), skal **angives** i eller i umiddelbar nærhed af hentydningen til den geografiske betegnelse for spiritussen, eller, i givet fald, i ingredienslisten og lige ved den pågældende ingrediens, jf. reglerne om mængdeangivelse af ingredienser (QUID) ⁽²⁴⁾

Ved navne på geografiske betegnelser anbefales det:

- 1) at fødevareren som en af sine væsentligste egenskaber skal have en **smag, der primært kan tilskrives forekomsten af den spiritus med den geografiske betegnelse**, der er anvendt som ingrediens
- 2) at **der ikke anvendes nogen andre "sammenlignelige" ingredienser** (med undtagelse af spiritus i andre kategorier), og
- 3) at **den anvendte mængde tydeligt angives**.

#25 — Eksempler:

Chokoladepraliner fyldt med Ouzo (5 %)

Denne betegnelse vil kun være tilladt, hvis der er anvendt en tilstrækkelig mængde ægte Ouzo til at give chokoladepralinerne en smag, der primært kan henføres til den.

Ø1

med Rum da Madeira (7 %)

Denne betegnelse vil kun være tilladt, hvis der ikke er tilsat nogen "sammenlignelig" ingrediens (f.eks. en anden rom (med eller uden geografisk betegnelse), en sammensat aroma udvundet af rom (da Madeira) eller en "imiteret" romaroma) til øllet sammen Rum da Madeira (geografisk betegnelse)".

⁽²⁴⁾ Disse anbefalinger afspejler anbefalingerne i Meddelelse fra Kommissionen — Retningslinjer for mærkning af fødevarer, der indeholder ingredienser med beskyttet oprindelsesbetegnelse (BOB) og beskyttet geografisk betegnelse (BGB) (2010/C 341/03).

NB: Hvis der ikke kun blev tilsat Rum da Madeira til øllet, men også en eller flere "sammenlignelig(e)" ingrediens(er), må navnet på den geografiske betegnelse ikke anvendes som en hentydning, men må kun forekomme i ingredienslisten sammen med de(n) "sammenlignelig(e)" ingrediens(er) og de ingredienser, der blev anvendt til fremstillingen af øllet.

NB: I det tilfælde at ikke blot Rum da Madeira blev tilsat øllet, men også en (anden) spiritus, der ikke hører til kategori 1 i bilag I (rom), **skal alle spiritusbetegnelserne** anføres i hentydningen (eller i ingredienslisten).

NB: Der mindes om, at i henhold til artikel 10, stk. 7, andet afsnit, i spiritusforordningen må geografiske betegnelser for spiritus ikke anvendes til at beskrive aromaer, der imiterer disse geografiske betegnelser eller disses anvendelse i nogen fødevare.

3.2.1. Hentydninger på fødevarer bortset fra alkoholholdige drikkevarer

I henhold til artikel 12, stk. 1, er en hentydning til en eller flere geografiske betegnelser for spiritus (kategorier eller geografiske betegnelser) i præsentationen og mærkningen af en fødevare, der ikke er en alkoholholdig drikkevare, på betingelse af, at "den alkohol, der anvendes ved fremstillingen af fødevarer, udelukkende hidrører fra den spiritus, der er nævnt i hentydningen."

Den eneste tilladte undtagelse fra denne betingelse er "den alkohol, som kan forekomme i aromaer, farvestoffer eller andre godkendte ingredienser, som anvendes ved fremstillingen af den pågældende fødevare", dvs. den alkohol der er blevet anvendt til fremstillingen af disse ingredienser.

Bortset herfra skal al den alkohol, der er indeholdt i det endelige produkt, således stamme fra den ægte spiritus (dvs. spiritus, der opfylder alle de krav, der er fastsat for den pågældende kategori eller geografiske betegnelse — herunder minimumsalkoholindholdet på det tidspunkt, hvor den anvendes), uden tilsætning af ethanol, destillater eller anden spiritus.

Der er navnlig to mulige tilfælde:

- a) En flydende fødevare, som hverken er en alkoholholdig drikkevare eller vand, hvortil der er tilsat mere end én spiritus⁽²⁵⁾, hvorved der fremkommer en alkoholholdig drikkevare (dvs. en drikkevare med et bestemt alkoholindhold, som afhænger af den mængde alkohol, der nødvendigvis tilsættes gennem nævnte anden spiritus)

NB: Det er under ingen omstændigheder muligt, at den drikkevare, der fremkommer ved kombinationen af en ikke-alkoholholdig flydende drikkevare med spiritus, slet ikke indeholder alkohol.

- b) En ikke-flydende fødevare, som er tilsat en eller flere former for spiritus under tilberedningen, og hvorved der nødvendigvis fremkommer en fødevare med et vist restalkoholindhold, der afhænger af mængden af de(n) anvendte spiritusprodukt(er). En del af denne alkohol kan imidlertid fordampe i tilberedningsprocesser som f. eks. bagning.

Mærkningen af sådanne fødevarer er ikke reguleret af spiritusforordningen, og derfor finder fødevarerinformationsforordningen anvendelse, navnlig artikel 7 om fair oplysningspraksis.

#26 — Eksempler på tilladte hentydninger på fødevarer, der ikke er alkoholholdige drikkevarer:

— Chokolade med Kirsch*	eller	— Cognapraliner*
— Æggelikørkage*	eller	— Mirto di Sardegna-småkager*
— Is med rom & rosiner*	eller	— Génépi des Alpes-is*
— Frugtnektar forfinet med rom & brandy**	eller	— Frugtsaft blandet med rom og whisky**

* Der er ikke tale om sammensatte udtryk, fordi det produkt, der er fremkommet, ikke er en alkoholholdig drikkevare.

** Ved hentydninger til mere end én spiritus på ikke-alkoholholdige drikkevarer skal al alkohol i det endelige produkt udelukkende stamme fra den spiritus, der hentydes til.

⁽²⁵⁾ I henhold til definitionen i artikel 3, nr. 2), i spiritusforordningen svarer **kombinationen af en spiritus med en eller flere fødevarer, hvorved der fremkommer en alkoholholdig drikkevare**, til et **sammensat udtryk** og er underlagt de særlige bestemmelser i artikel 11. Tilsætningen af **mere end én spiritus** til en ikke-alkoholholdig drikkevare behandles dog som en **hentydning** og er underlagt bestemmelserne i artikel 12, stk. 1.

3.2.2. Hentydninger på andre alkoholholdige drikkevarer end spiritus

I henhold til artikel 12, stk. 2, er det muligt at foretage en hentydning til en eller flere geografiske betegnelser for spiritus (kategorier eller geografiske betegnelser) i præsentationen og mærkningen af en anden alkoholholdig drikkevare end spiritus, forudsat at:

- a) den **tilsatte alkohol udelukkende stammer fra den spiritus** eller de alkoholholdige drikkevarer, der er nævnt i hentydningen og
- b) **andelen af hver alkoholingrediens angives mindst én gang i det samme synsfelt** som hentydningen i faldende orden efter de anvendte mængder. Andelen skal være lig med den **procentdel udtrykt i volumen, som dens mængde af ren alkohol udgør af den samlede mængde ren alkohol i det endelige produkt.**"

Denne bestemmelse vedrører alle drikkevarer, der indeholder alkohol, men som ikke er spiritus, herunder bl.a.:

- 1) **Vin** (med forbehold af bestemmelserne i forordning (EU) nr. 1308/2013 ⁽²⁶⁾)
- 2) **Aromatiserede vinprodukter** (med forbehold af bestemmelserne i forordning (EU) nr. 251/2014 ⁽²⁷⁾)
- 3) Øl
- 4) **Æblecider, pære cider og andre fermenterede drikkevarer.**

Denne nye bestemmelse, som ikke er indeholdt i forordning (EF) nr. 110/2008, blev indført at lovgiveren for at præcisere betingelserne hentydninger til spiritus i præsentationen og mærkning af andre alkoholholdige drikkevarer.

Dette indebærer således tilsætning af alkohol til den alkohol, der er naturligt forekommende i den alkoholholdige drikkevare, hvilket tilsyneladende er i strid med princippet om, at alkoholen udelukkende skal stamme fra den spiritus, der henvises til.

#27 — **Eksempler på tilladte hentydninger** på andre alkoholholdige drikkevarer end spiritus:

1) **Øl med Genever** — eller — **Øl med et strejf af Genever** — eller — **Øl forfinet med Genever**: Al den alkohol, der tilsættes øl, skal stamme fra ægte Genever (dvs. Genever, som opfylder alle de krav, der er fastlagt for denne geografiske betegnelse, herunder dens minimumsalkoholindhold) uden nogen tilsætning af "sammenlignelige" ingredienser, ethanol, destillater eller anden spiritus.

2) **Varm æblecider med Punch au rhum**: Al den alkohol, der tilsættes æblecider, skal stamme fra Punch au rhum (dvs. Punch au rhum, som opfylder kravene for kategori 33 i bilag I, særlig litra d), tredje led).

3) **Alkoholholdig drikkevare**

The Diplomat* forfinet med Maraschino-likør og Cognac: Al den alkohol, der tilsættes den alkoholholdige drikkevare (vermouth) skal stamme fra ægte Maraschino-likør (dvs. Maraschino-likør, der opfylder alle de krav, der er fastsat for kategori 37 i bilag I) og Cognac (dvs. Cognac, der opfylder alle de krav, der er fastsat i den tekniske dokumentation/produktspecifikation).

* "The Diplomat" er en cocktail med vermouth og likør. Det nævnes her kun for at vise, at der findes en mulighed for at foretage hentydninger til aromatiserede vinprodukter. Da der ikke findes bestemmelser om sammensatte udtryk og hentydninger i forordning (EU) nr. 251/2014 og på grund af forbuddet deri mod at anvende varebetegnelser, der er forbeholdt aromatiserede vinprodukter for alkoholholdige drikkevarer, der ikke opfylder kravene til fremstilling heraf, skal der anvendes alternative betegnelser til at beskrive sådanne alkoholholdige drikkevarer.

NB: Ovenstående eksempler er **beskrivende** og uden anvendelse af de mærkningsbestemmelser, hvori der kræves, at hentydningen skal optræde på en særskilt linje som likørens forskriftsmæssige betegnelse og med en skriftstørrelse, der ikke er større end halvdelen af den skriftstørrelse, der er anvendt for sidstnævnte.

⁽²⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 671).

⁽²⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 251/2014 af 26. februar 2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1601/91 (EUT L 84 af 20.3.2014, s. 14).

#28 — Eksempler på forbudte hentydninger på andre alkoholholdige drikkevarer end spiritus:

- 1) **Øl raffineret med rom-aroma*** eller **Øl aromatiseret med sammensatte aromaer udvundet af Genever***
- 2) **Vermouth med Sambuca**** eller **Sangria forfinet med Madeira-rom****

* Hentydninger til drikkevarer (i dette tilfælde øl) er forbudt, hvis de henviser til aromaer og ikke til den ægte spirituskategori (rom) eller geografiske betegnelse (Genever).

** Det er i henhold til (EU) nr. 251/2014 ikke tilladt at anvende sammensatte udtryk eller hentydninger på aromatiserede vinprodukter, og det er forbudt at anvende varebetegnelser, der er forbeholdt aromatiserede vinprodukter, for alkoholholdige drikkevarer, der ikke opfylder kravene til deres fremstilling.

Præciseringen af, at den tilsatte alkohol ved hentydninger på alkoholiske drikkevarer skal stamme fra den eller de former for spiritus, der henvises til, gjorde det muligt for lovgiveren at fastsætte, at den samme mærkningsbestemmelse, der tidligere var fastsat ved artikel 11, stk. 5, i forordning (EF) nr. 110/2008 for kun blandinger, nu også gælder for alkoholholdige drikkevarer, der hentyder til en eller flere en eller flere former for spiritus. Formålet hermed er at oplyse forbrugeren om andelen i det endelige produkt af alkohol, der stammer fra henholdsvis den oprindelige alkoholholdige drikkevare, og den spiritus, der henvises til i hentydningen.

Således skal der i tilfælde af hentydning til en eller flere former for spiritus mindst én gang anføres en liste over alkoholholdige ingredienser i samme synsfelt som hentydningen med angivelse i faldende orden af den andel (i procent) af den mængde ren alkohol, som hver alkoholingrediens udgør i det endelige produkt (artikel 12, stk. 2, litra b)).

#29 — Eksempler på mærkning af andel af alkohol fra hver alkoholholdig ingrediens:

- 1) **Øl med Genever** (Alkohol 6 % vol.: Øl 90 % — Genever 10 %)
- 2) **Varm æblecider med Punch au rhum**:(8 % vol.: Æblecider 95 % — Rom 5 %)
- 3) **The Diplomat* forfinet med Cognac og Maraschino** (alkoholindhold 15 % vol.: Vin 75 % — Cognac 10 % — Maraschino 8 % — Landbrugsethanol 7 %)

* Det er i henhold til (EU) nr. 251/2014 ikke tilladt at anvende sammensatte udtryk eller hentydninger på aromatiserede vinprodukter, og det er forbudt at anvende varebetegnelser, der er forbeholdt aromatiserede vinprodukter, for alkoholholdige drikkevarer, der ikke opfylder kravene til fremstilling heraf. Betegnelsen for en cocktail som "The Diplomat" — der indeholder vermouth — kan dog anvendes i denne sammenhæng. Da der ved vermouth er tale om en aromatiseret vin, der omfatter tilsætning af alkohol, for hvis fremstilling der anvendes landbrugsethanol, bør dette fremgå af listen over alkoholholdige ingredienser, for at skelne denne alkohol fra alkohol, der stammer fra den vin og den spiritus, til hvilken der hentydes.

NB: Ovenstående eksempler er beskrivende og uden anvendelse af de mærkningsbestemmelser, hvori der kræves, at hentydningen skal optræde på en særskilt linje som likørens forskriftsmæssige betegnelse og med en skriftstørrelse, der ikke er større end halvdelen af den skriftstørrelse, der er anvendt for sidstnævnte.

3.2.3. Hentydninger på likører

I henhold til artikel 12, stk. 3, er det muligt at hentyde til betegnelsen for en eller flere former for spiritus (kategorier eller geografiske betegnelsen) i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af en spiritus, der opfylder kravene i kategori 33-40 i bilag I (dvs. likører), forudsat at:

- "a) den tilsatte alkohol udelukkende stammer fra den spiritus eller de alkoholholdige drikkevarer, der er nævnt i hentydningen
- b) andelen af hver alkoholingrediens angives mindst én gang i det samme synsfelt som hentydningen i faldende orden efter de anvendte mængder. Andelen skal være lig med den procentdel udtrykt i volumen, som dens mængde af ren alkohol udgør af den samlede mængde ren alkohol i det endelige produkt, og
- c) udtrykket "cream" [**NB: kun det engelske ord "cream"**] ikke forekommer i en spiritus' forskriftsmæssige betegnelse, der opfylder kravene i kategori 33-40 i bilag I, eller i den forskriftsmæssige betegnelse for den spiritus, der er nævnt i hentydningen."

Denne bestemmelse vedrører enhver af kategorierne 33-40 (likører) som undtagelse fra bestemmelserne om blandinger i artikel 13, stk. 4.

Tilsætning af en eller flere former for spiritus til en likør ville nemlig blive betragtet som en blanding i henhold til definitionen i artikel 3, nr. 9) og 10), og ville skulle mærkes i overensstemmelse hermed.

Lovgiveren har ikke desto mindre indført en undtagelse fra anvendelsesområdet for reglerne om hentydning, der oprindeligt var beregnet til at være begrænset til andre fødevarer end spiritus. Dermed skulle det sikres, at forbrugeren informeres korrekt om indholdet af en likør, som er tilsat en anden spiritus for at give den en særlig organoleptisk egenskab. Dette er almindelig praksis, da bl.a. likører kan fremstilles ved at kombinere en eller flere former for spiritus (jf. punkt 33, litra a), nr. ii), i bilag I).

Bestemmelserne om blandinger i artikel 13, nr. 3) og 4), kræver nemlig, at betegnelsen for spiritussen (og for andre alkoholbestanddele i blandingen) udelukkende skal angives i en liste over alkoholholdige ingredienser. I stedet kan betegnelsen for den eller de tilsatte former for spiritus i henhold til bestemmelserne om hentydninger på likører anføres hvor som helst, så længe den er i samme synsfelt som den forskriftsmæssige betegnelse (som krævet i artikel 12, stk. 4, litra c), jf. punkt 3.2.5 nedenfor). For at mindske risikoen for misbrug og vildledende praksis indførte lovgiveren også for hentydninger på likører (som for blandinger) krav om, at der mindst én gang skal være en liste over alkoholholdige ingredienser i samme synsfelt som hentydningen, og at andelen (i procent) af den alkohol, der udgøres af hver alkoholingrediens i det endelige produkt, skal angives i faldende orden (artikel 12, stk. 3, litra b)).

Desuden kræves det i henhold til mærkningsbestemmelserne i artikel 12, stk. 4, litra a) og b), at hentydningen ikke må stå på samme linje som betegnelsen for likøren, og at den skal være angivet med en skriftstørrelse, der ikke er større end halvdelen af den skriftstørrelse, der anvendes for den forskriftsmæssige betegnelse eller eventuelle sammensatte udtryk.

I modsætning til listen over alkoholholdige ingredienser i blandinger (som også skal skrives med en skriftstørrelse, der ikke er større end halvdelen af den skriftstørrelse, der anvendes for den forskriftsmæssige betegnelse: Jf. artikel 13, stk. 3, andet afsnit, og artikel 13, stk. 4, andet afsnit, litra a), samt § 4.2.1 og 4.2.2 nedenfor), hentydninger på likører kan anføres med bogstaver, der ikke har samme skrifttype og farve som dem, der anvendes for den forskriftsmæssige betegnelse.

Endelig fastsættes det i artikel 12, stk. 4, litra c), at hentydninger på likører "altid [ledsages] af forskriftsmæssige betegnelse for spiritussen, som skal optræde i det samme synsfelt som hentydningen." (se § 3.2.5).

NB: Lovgiveren indførte en begrænsning for ovennævnte bestemmelse, dvs. for forskriftsmæssige betegnelser, der indeholder **udtrykket "cream"**, ikke er tilladt, når likører hentyder til spiritus. Denne undtagelse gælder kun for udtrykket **på engelsk** (og ikke på andre sprog) og har til formål at beskytte omdømmet for den geografiske betegnelse "Irish Cream".

#30 — Eksempler på tilladte og forbudte hentydninger på likører:

1) Æggelikør forfinet med brandy	eller	— Blutwurz-likør med cognac
2) Chokoladeliqueur med et tvist af gin	eller	— Licor café de Galicia med rom
3) Æggelikør fremstillet med kirsebærbrændevin (selv om al alkoholen, dvs. 100 %, stammer fra kirsebærbrændevin, kan der henvises til den som en hentydning)		
4) Crème de Brandy med rom		MEN IKKE: Brandy Cream avec/with Rhum
5) Crema de Orujo con Whisky		MEN IKKE: Orujo Cream con/with Whisky

NB: **Æggelikør med et strejf af vodka** kan anvendes som en **hentydning**. I modsætning til angivelsen **vodkalikør**, hvor der er tale om et **sammensat udtryk**, og tilsætning af anden alkohol end den, der stammer fra vodka, i **hentydningen på likører**, som sådan ikke er tilladt, er **tilsætning af alkohol tilladt** inden for rammerne af opskriften for fremstillingen af likøren. For at undgå at vildlede forbrugeren er angivelsen af alkoholandelen fra alle alkoholholdige ingredienser derfor obligatorisk for hentydninger på likører.

NB: Ved angivelsen **Whisky cream** (på engelsk) kan der kun være tale om et **sammensat udtryk**, og derfor er der således et krav om, at al alkohol udelukkende skal stamme fra whisky.

NB: Ovenstående **eksempler** er **beskrivende** og uden anvendelse af de mærkningsbestemmelser, hvori det kræves, at hentydningen skal optræde på en særskilt linje som likørens forskriftsmæssige betegnelse og med en skriftstørrelse, der ikke er større end halvdelen af den skriftstørrelse, der er anvendt for sidstnævnte.

NB: Det hævdes undertiden, at muligheden for at hentyde til spiritus på en likør svækker kravet om, at ved sammensatte udtryk skal al alkohol stamme fra den spiritus, der henvises til. Mens al alkohol i "whiskylikør" skal stamme fra whisky, kan en "likør med (et twist af) whisky" fremstilles ved også at anvende andre typer alkohol.

Af denne grund **anbefales det**, at ved hentydninger på likører skal den forskriftsmæssige betegnelse "likør" altid suppleres med navnet på den vigtigste råvare, der anvendes til at give den fremherskende smag (f.eks. kokoslikør med et twist af rom; Chokoladelikør med en let smag af brandy). I modsat fald kan, når der forekommer hentydninger, anvendelsen af den forskriftsmæssige betegnelse "likør", uden at den bliver suppleret med betegnelsen for den anvendte hovedaroma, tyde på en bagvedliggende hensigt om at vildlede forbrugerne.

3.2.4. Hentydninger på spiritus, der ikke er likør

Artikel 12, stk. 3a, gør det muligt at henvise til navnet på en spiritus (kategori eller geografisk betegnelse) i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af en anden spiritus end likør (dvs. som opfylder kravene i kategori 33-40 i bilag I), "forudsat at:

a) den spiritus, der hentydes til

- (i) er anvendt som den eneste alkoholholdige ingrediens til fremstillingen af den endelige spiritus, som opfylder kravene for en spirituskategori i bilag I
- (ii) ikke er kombineret med andre fødevarer end de fødevarer, der er anvendt til fremstillingen af den eller fremstillingen af den endelige spiritus, jf. bilag I eller den relevante produktspecifikation
- (iii) ikke, ved tilsætning af vand, er blevet så fortyndet, at dens alkoholindhold ligger under det minimumsalkoholindhold, der er fastsat for den pågældende spirituskategori i bilag I eller i produktspecifikationen for den geografiske betegnelse, som den spiritus, der hentydes til, hører til i, **eller**

b) spiritussen i hele eller en del af lagringstiden har været opbevaret på et træfad, der tidligere har været anvendt til at lagre den spiritus, der henvises til i hentydningen, på betingelse af, at:

- (i) træfadet blev tømt for sit tidligere indhold for de spirituskategorier eller geografiske betegnelser for spiritus, for hvilke tilsætning af alkohol, fortyndet eller ej, er forbudt
- (ii) hentydningen ligger inden for rammerne af beskrivelsen af det fad, der blev anvendt til at lagre den spiritus, der er fremkommet
- (iii) hentydningen angives på en mindre fremtrædende måde end den forskriftsmæssige betegnelse for spiritussen eller de anvendte sammensatte udtryk, og
- (iv) uanset stk. 4, litra b), hentydningen angives med en skriftstørrelse, der ikke er større end den skriftstørrelse, der anvendes til den forskriftsmæssige betegnelse for spiritussen eller de anvendte sammensatte udtryk."

Også i disse tilfælde skal hentydningen, jf. artikel 12, stk. 4, litra c), "altid [ledsages] af den forskriftsmæssige betegnelse for spiritussen, som skal optræde i det samme synsfelt som hentydningen. (se § 3.2.5).

3.2.4.1. Hentydninger til spiritus, der anvendes som den eneste alkoholholdige ingrediens

Producenterne ønsker måske at skabe innovative produkter ved at eksperimentere med de gængse spirituskategorier eller geografiske betegnelser og omdanne dem til en anden spirituskategori.

I særlige tilfælde tillader lovgiver disse producenter at hentyde til den forskriftsmæssige betegnelse for den oprindelige spiritus i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af den endelige spiritus på de betingelser, der er anført i det foregående afsnit.

På den anden side kan visse spirituskategorier (f.eks. aromatiseret vodka) fremstilles ved anvendelse af en anden spirituskategori (i dette eksempel, vodka) som den eneste alkoholholdige ingrediens, og producenten kan have en interesse i at hentyde til denne alkoholholdige ingrediens i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af det endelige produkt.

Bestemmelserne i artikel 12, stk. 3a, litra a), i spiritusforordningen omfatter netop ovennævnte tilfælde.

For at forhindre misbrug af en spiritus' omdømme (kategori eller geografisk betegnelse) har lovgiver fastsat, at enhver henvisning til den forskriftsmæssige betegnelse i beskrivelsen, præsentationen eller mærkningen af en anden spiritus, der er produceret ved anvendelse af den spiritus, til hvilken der henvises som eneste alkoholholdige base, kun er tilladt, hvis den endelige spiritus opfylder kravene for en spirituskategori og derfor skal være forsynet med den forskriftsmæssige betegnelse, der er fastsat for den pågældende spirituskategori.

Dette indebærer, at det **aldrig** vil være **muligt** at hentyde til en spirituskategori eller en geografisk betegnelse, der anvendes som den eneste alkoholholdige ingrediens, på et produkt med den generiske betegnelse "**spiritus**".

Forbuddet mod at tilføje fødevarer, der ikke er tilladt i fremstillingen af den spiritus, hvortil der hentydes, eller af den endelige spiritus i henhold til de relevante regler, der er fastsat i bilag I for spirituskategorier eller i den tekniske dokumentation/produktspecifikation for spiritus med geografisk betegnelse, **udelukker desuden enhver overlappning** mellem hentydninger på spiritus og **sammensatte udtryk**, der netop kræver kombinationen med en eller flere af sådanne fødevarer (jf. § 2.1).

Endelig gælder det, at for at kunne anvende en hentydning til den forskriftsmæssige betegnelse for en spiritus i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af en anden spiritus, må **alkoholindholdet** i den **endelige spiritus ikke** være **lavere** end det minimumsalkoholindhold, der kræves for den spiritus, hvortil hentydningen foretages, i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag I til spiritusforordningen for spirituskategorier eller den relevante tekniske dokumentation/produktspecifikation for spiritus med en geografisk betegnelse (se eksemplerne i #31).

NB: Et spørgsmål, der blev bragt op, er spørgsmålet om, hvorvidt en gentagelse af betegnelsen for en spiritus (kategori eller geografisk betegnelse), som allerede er angivet i et sammensat udtryk — f.eks. for at beskrive den pågældende spiritus' særlige egenskaber — skal betragtes som en hentydning. De ovennævnte bestemmelser i artikel 12, stk. 3a, litra a), i spiritusforordningen udelukker udtrykkeligt denne mulighed. I dette tilfælde bør den gentagne henvisning til betegnelsen for den spiritus, der er anvendes i kombination med en anden fødevarer, forstås som en "udvidelse" af anvendelsen af den pågældende betegnelse i det sammensatte udtryk og bør være i overensstemmelse med mærkningsbestemmelserne i spiritusforordningens artikel 11, stk. 3.

#31 — Eksempler på tilladt mærkning:

Vinbrændevin (40 % vol.)

Fremstillet af Cognac

Efterlagret på bourbonfad

Da der i den tekniske dokumentation/produktspecifikation for Cognac kun tillades modning på træfade, der tidligere har været brugt til at lagre vin eller vinbrændevin, er en cognac, der er efterlagret på et fad, der tidligere har været brugt til at lagre Bourbon, ikke længere berettiget til den geografiske betegnelse. Hentydningen til, at den oprindelige spiritus er fremstillet i overensstemmelse med kravene for Cognac, indtil den blev lagret på et bourbonfad, giver imidlertid forbrugeren nyttige oplysninger. **NB:** I dette tilfælde skal vinbrændevinen udvise det **minimumsalkoholindhold, der foreskrives for Cognac** (dvs. 40 % vol.).

Spiritus med enebærsmag (32 % vol.)

FREMSTILLET AF KORN

I henhold til kravene i kategori 19 i bilag I kan spiritus med enebærsmag bl.a. fremstilles ved at aromatisere kornbrændevin med enebær. Da Korn er en kornbrændevin, der er registreret som en geografisk betegnelse, er denne mærkning tilladt på betingelse af, at **alkoholindholdet for det endelige produkt når op på det foreskrevne minimumsalkoholindhold for Korn**, (dvs. 32 % vol.), hvilket er højere end det foreskrevne minimumsalkoholindhold for spiritus med enebærsmag (dvs. 30 % vol.).

Vodka (aromatiseret med) hindbær (37,5 % vol.)

Fremstillet af fire gange destilleret vodka

Ved en aromatiseret vodka, som i henhold til kravene i kategori 31 i bilag I produceres ved tilsætning af aromaer og eventuelt produkter til sødning, må der anvendes en hentydning til den vodka, der anvendes i dens beskrivelse, præsentation og mærkning, jf. artikel 12, stk. 3a, litra a), i spiritusforordningen. **NB:** Det minimumsalkoholindhold, der foreskrives for aromatiseret vodka, er det samme som det minimumsalkoholindhold, der kræves for vodka, dvs. 37,5 % vol.

#32 — **Eksempler på forbudt mærkning** (NB: Hentydningen på en spiritus, der ikke svarer til en kategori, og som derfor bærer den forskriftsmæssige betegnelse ”spiritus”, er **til enhver tid forbudt**):

1) **Spiritus**

Fremstillet af rom og brandy

Kombinationen af to forskellige former for spiritus må ikke mærkes som en hentydning. Hvis det udelukkende er spiritus, der indgår i en sådan kombination, skal den mærkes som en **blanding**. Hvis der er tilsat andre fødevarer, må spiritusbetegnelserne kun optages på en ingrediensliste for fødevarer, forudsat at listen er i overensstemmelse med artikel 18-22 i fødevareinformationsforordningen, jf. artikel 13, stk. 2, i spiritusforordningen.

2) **Rombaseret**

Spiritus

Med krydderier

Kombinationen af en spiritus med en eller flere andre fødevarer end de fødevarer, der anvendes til dens fremstilling i henhold til dens specifikke krav, giver altid **et sammensat udtryk**, og må derfor ikke mærkes som en hentydning.

3) **Spiritus**

Fremstillet af rom (15 % vol.)

Hentydninger til spirituskategorier eller geografiske betegnelser er forbudt, hvis de blot er **fortyndet med vand til under det foreskrevne alkoholindhold** (37,5 % vol., når der er tale om rom).

3.2.4.2. Hentydninger til andre spiritusholdige drikkevarers fad

Som forklaret ovenfor (se § 1.5) kan udtryk, der henviser til lagring af en spiritus i hele eller en del af modningsperioden på træfade, der tidligere har været anvendt til modning af en anden spiritus, ikke betragtes som frivillig information som omhandlet i artikel 36 i fødevareinformationsforordningen på grund af bestemmelsen i artikel 10, stk. 7, første afsnit, i spiritusforordningen, der forbyder brugen af betegnelser for spiritus i beskrivelsen, præsentationen eller mærkningen af drikkevarer, der ikke opfylder kravene i spiritusforordningen eller i den pågældende tekniske dokumentation/varespecifikation for den geografiske betegnelse.

De eneste tilladte undtagelser fra dette forbud vedrører mærkningen af sammensatte udtryk, hentydninger og ingredienslister, der er omfattet af artikel 11, 12 og 13, stk. 2-4, i spiritusforordningen. Derfor er henvisningen til en spiritus, i hvis træfade en anden spiritus efterfølgende er blevet modnet, ikke blot frivillig information i henhold til fødevareinformationsforordningen, men også en hentydning, der er omfattet af artikel 12, stk. 3a, i spiritusforordningen.

NB: I artikel 12, stk. 3a, litra b), nr. i), i spiritusforordningen foreskrives det for disse former for spiritus (kategorier eller geografiske betegnelser), for hvilke tilsætning af alkohol, fortyndet eller ej, er forbudt, at træfadet skal tømmes for sit tidligere indhold. Dette krav gælder f.eks. for spiritus i kategori 1-14. For spirituskategorier eller geografiske betegnelser, for hvilke ovennævnte krav ikke finder anvendelse, er det derfor forbudt at lade en del af den spiritus, der tidligere er lagret på træfadet, blive på fadet. En sådan praksis skal dog, hvis den anvendes, mærkes korrekt i overensstemmelse med artikel 13, stk. 3 eller 4, i spiritusforordningen (dvs. mærkningsbestemmelserne for **blandinger**) i tillæg til mærkningsbestemmelserne i artikel 12, stk. 3a, litra b), nr. ii)-iv), i spiritusforordningen, for hentydninger til spiritusfade (se eksempel 3 i #33).

NB: I henhold til artikel 12, stk. 3a, litra b), nr. ii)-iv), i spiritusforordningen og som en undtagelse fra den generelle mærkningsbestemmelse, der gælder for hentydninger på alkoholholdige drikkevarer (dvs. at hentydningen skal angivet med en skriftstørrelse, der ikke er større end halvdelen af den skriftstørrelse, der anvendes for den alkoholholdige drikkevares betegnelse eller eventuelle sammensatte udtryk, der anvendes), må hentydningen til spiritusfade være angivet med **en skriftstørrelse, der ikke er større end** den skriftstørrelse, der anvendes for den forskriftsmæssige betegnelse for spiritussen eller for eventuelle sammensatte udtryk, når blot den udtrykkeligt henviser til det fad, der er anvendt til modning af den spiritus, der er fremkommet, og at den optræder **på en mindre fremtrædende måde** end den forskriftsmæssige betegnelse for spiritussen eller eventuelle sammensatte udtryk. Spiritus, der er omhandlet i nævnte bestemmelse, og som er mærket før den 31. december 2022 i henhold til artikel 4 i gennemførelsesforordning (EU) nr. 716/2013 (dvs. det kræves blot, at hentydningen er angivet med en skriftstørrelse, der er mindre end den, der anvendes for varebetegnelsen og det sammensatte udtryk), kan dog fortsat bringes i omsætning, indtil lagrene er opbrugt. I alle tilfælde og selv i denne overgangsperiode **anbefales det**, at hentydningen til fad til spiritus ikke mærkes på en mere fremtrædende måde end spiritussens forskriftsmæssige betegnelse (f.eks. ved at anvende en anden baggrund, andre farver eller andre skrifttyper).

Ud over de i § 1.5 nævnte aspekter, som skal vurderes af de nationale kompetente myndigheder med hensyn til korrekt anvendelse af henvisninger til modningen i træfade, der tidligere har været anvendt til modning af andre alkoholholdige drikkevarer (navnlig vin eller øl), herunder overholdelse af artikel 7, stk. 1, i fødevarerinformationsforordningen, for hentydninger til spiritusfade, **anbefales følgende**:

- 1) Spiritussen skal reelt have været modnet på det **træfad**, der tidligere blev anvendt til modning af den spiritus, der hentydes til: Ifølge begrebsbestemmelsen i artikel 4, nr. 11), i spiritusforordningen omfatter modning nemlig "opbevaring af en spiritus i passende beholdere i en periode for at lade den pågældende spiritus udsættes for naturlige reaktioner, der giver de særlige karakteristika for den pågældende spiritus". Det betyder f.eks. at anvendelse af inerte beholdere som plasttønder eller træflis som erstatning for modning på træfade ikke er tilladt.
- 2) Ved de spirituskategorier, hvor tilsætning af alkohol er forbudt (f.eks. spirituskategori 1-14 i bilag I, jf. artikel 7, stk. 2, litra b), i spiritusforordningen), skal de **fade**, der anvendes til modning, **tømmes** for deres tidligere indhold.
- 3) Da det fad, der anvendes til modning af en spiritus, har en betydelig indvirkning på spiritussens karakter, er det legitimt at give forbrugerne information om det anvendte fads tidligere indhold. Denne **information skal dog være klar og entydig**, den skal vedrøre det anvendte fad og ikke blot den spiritus, der tidligere er modnet i den, og den må ikke vildlede forbrugeren, jf. artikel 7, stk. 1a, artikel 7, stk. 2, og artikel 36 i fødevarerinformationsforordningen. For eksempel gælder følgende:
 - a) Henvisningen til et bestemt fad er kun berettiget, hvis spiritussen er **modnet på fadet tilstrækkelig længe** til at kunne indvirke på den pågældende spiritus' organoleptiske egenskaber
 - b) Den sammenhæng, i hvilken der henvises til hentydningen, skal præciseres og bør **kun** have **som formål at informere forbrugerne** om det tidligere indhold i det anvendte fad, dvs. om, at spiritussen har ligget tilstrækkelig lang tid på et fad, der tidligere har været anvendt til f.eks. modning af rom
 - c) Hentydningen skal være **korrekt og må ikke være vildledende**. Ved mærkningen og markedsføringen af et produkt må der ikke gives indtryk af, at al spiritussen er modnet på den anførte fadtype, hvis dette ikke er tilfældet. Det vil f.eks. være misvisende at beskrive en whisky som "modnet på romfade", hvis kun en del af de fade, der anvendes til fremstilling af whiskyen, er modnet på romfade
 - d) Ved visse former for spiritus anvendes udtrykket "**efterlagring (finishing)**" eller "**efterlagret (finish)**". Der er tale om en gængs betegnelse, der anvendes inden for industrien, og som henviser til, at produktet i den afsluttende lagring har ligget på et fad, der er forskellig fra det fad, der er anvendt til den foregående lagring. Da efterlagring udgør en del af modningsperioden, skal kravene ovenfor også gælde for efterlagringen.

#33 — Eksempler på tilladt mærkning:

1) **ROM**

Modnet på Kentucky Bourbon-fade

2) **Single Malt Whisky***

Modnet på cognacfad/Efterlagret på romfad

3) **Spiritus**

Blanding af 95 % gin & 5 % rom

Modnet på romfad

Denne oplysning kan henviser til, at den pågældende rom/whisky/gin & rum har ligget tilstrækkelig længe på et træfad, der tidligere har været anvendt til modning af bourbon/cognac/rom til at kunne påvirke den pågældende spiritus' organoleptiske karakteristika.

* I henhold til punkt 2, litra a), nr. iii), i bilag I (whisky eller whiskey) skal lagring af det endelige destillat foregå i mindst tre år på træfade, der højst rummer 700 liter. Da typen af træfade ikke er specificeret, er det muligt at genbruge fade, der tidligere har været anvendt til at lagre andre alkoholholdige drikkevarer for at give den pågældende whisky/whiskey særlige organoleptiske egenskaber.

#34 — Eksempler på forbudt mærkning:**Cognac****Efterlagret på rom-træfad**

Denne mærkning er ikke tilladt, fordi det i den tekniske dokumentation/produktspecifikationen for den geografiske betegnelse "Cognac" ikke er foreskrevet for fremstillingen, at efterlagringen skal foregå på et fad, der ikke tidligere har været anvendt til at lagre vin eller vinbrændevin

Whisky**Modnet på brandyfad**

Denne mærkning er ikke tilladt, fordi hentydningen ikke må være mere fremtrædende end spiritussens forskriftsmæssige betegnelse, og den skriftstørrelse, der anvendes for hentydningen, ikke må være større end den skriftstørrelse, der anvendes for den forskriftsmæssige betegnelse.

Cognac Finish**Rom**

Denne mærkning er ikke tilladt, fordi hentydningen skal indeholde en henvisning til den anvendte fadtype.

3.2.5. Andre mærkningsbestemmelser for hentydninger

I artikel 12, stk. 4, fastsættes det, at "de i stk. 2, 3 og 3a omhandlede hentydninger:

- a) må ikke stå på samme linje som betegnelsen for den alkoholholdige drikkevarer
- b) skal være angivet med en skriftstørrelse, der ikke er større end halvdelen af den skriftstørrelse, der anvendes for den alkoholholdige drikkevares betegnelse, og, hvis der anvendes sammensatte udtryk, med en skriftstørrelse, der ikke er større end halvdelen af den skriftstørrelse, der anvendes for sådanne sammensatte udtryk i overensstemmelse med artikel 11, stk. 3, litra c), og
- c) ledsages, i tilfælde hvor der optræder hentydninger i beskrivelsen, præsentationen eller mærkningen af spiritus, altid af den forskriftsmæssige betegnelse for spiritussen, som skal optræde i det samme synsfelt som hentydningen." ⁽²⁸⁾

Bestemmelserne i artikel 12, stk. 4, har således obligatorisk karakter ved hentydninger på alkoholholdige drikkevarer, men ikke ved hentydninger på andre fødevarer end alkoholholdige drikkevarer (artikel 12, stk. 1). For disse fødevarer (f.eks. romis, Kirschpralinéer, æggelikørkage) finder de almindelige mærkningsbestemmelser i fødevarereinformationsforordningen anvendelse, navnlig artikel 7 om gair oplysningspraksis.

Når der henvises til spiritus på **på alkoholholdige drikkevarer**, der ikke er spiritus, og **på likører**, skal **andelen af den alkohol**, der udgøres af hver alkoholholdig ingrediens, desuden angives mindst én gang, og det skal være i samme synsfelt som hentydningen og i faldende orden efter de anvendte mængder.

⁽²⁸⁾ Indført ved Kommissionens delegerede forordning (EU) 2021/1334 af 27. maj 2021 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/787 for så vidt angår hentydninger til forskriftsmæssige betegnelser for spiritus eller geografiske betegnelser for spiritus i beskrivelsen, præsentationen eller mærkningen af anden spiritus (EUT L 289 af 12.8.2021, s. 1).

#35 — Eksempler på tilladt mærkning af hentydninger på alkoholholdige drikkevarer:**Øl***med et stænk Genever**7 % VOL. (Øl 90 % — Genever 10 %) : alkoholandel***Æblecider***med punch au rhum**Alkohol 20 % vol. (æblecider 95 % — rom 5 %) : alkoholandel***Alkoholholdig drikkevarer****Diplomat Cocktail***med Cognac & Maraschino**15 % vol. (vin 75 % — Cognac 10 % — Maraschino 8 % — Landbrugsethanol 7 %) : alkoholandel***Chokoladelikør***med et twist af gin**alkohol 16 % vol. (landbrugsethanol 96 % — gin 4 %) : alkoholandel***LIKØR****Æggelikør & kanel***med brandy og Irish Whiskey**17% VOL. (landbrugsethanol 88 % — brandy 7 % — Irish Whiskey 5 %) : alkoholandel***Crème de Brandy****avec Rhum***ALCOHOL 30 % VOL. (brandy 90 % — rom 10 %) : alkoholandel***Vinbrændevin****Fremstillet af COGNAC VSOP****og modnet på bourbonfad**

*Her er der tale om en **dobbelt hentydning**: for det første til en spiritus (Cognac), der er anvendt som den eneste alkoholholdige ingrediens til fremstillingen af en anden spiritus (vinbrændevin). Den oprindelige spiritus opfylder således ikke længere kravene for den geografiske betegnelse i den tekniske dokumentation/produktspecifikationen, fordi den er modnet på et træfad, der tidligere har været anvendt til lagring af Bourbon Whisky (anden hentydning), hvilket ikke er tilladt for Cognac.*

#36 — Eksempler på forbudt mærkning:**Spiritus****Efterlagring på COGNAC-fad**

Selv om denne mærkning som sådan er tilladt, opfylder den i dette tilfælde ikke mærkningsbestemmelsen i artikel 12, stk. 3a, litra b), nr. iii) og iv), i spiritusforordningen, der foreskriver, at hentydningen skal angives på en mindre fremtrædende måde end den forskriftsmæssige betegnelse for spiritussen eller skal angives med en skriftstørrelse, der ikke er større end den skriftstørrelse, der anvendes til den forskriftsmæssige betegnelse for spiritussen eller de anvendte sammensatte udtryk⁽²⁹⁾.

Under alle omstændigheder ville en sådan mærkning udgøre en urmelig præsentation, da den fremhæver en hentydning (til Cognac), der i forhold til den forskriftsmæssige betegnelse for produktet (spiritus) er angivet på en for fremtrædende måde, hvilket kunne anses for en uretmæssig anvendelse af en spiritus med en geografisk betegnelse.

I ovennævnte eksempler er navnet på fødevarer (øl, æblecider, aromatiserede vine, chokoladelikør, Crème de Brandy, likør, vinbrændevin) og de sammensatte udtryk (crème de brandy — som kan være både et sammensat udtryk og den forskriftsmæssige betegnelse — chokoladelikør samt æggelikør & kanel) ikke anført på samme linje som hentydningen (genever, punch au rhum, Cognac, maraschino, gin, brandy, Irish Whiskey, rom, bourbonfad).

⁽²⁹⁾ Artikel 12, stk. 3a, litra b), nr. iv), i forordning (EU) 2019/787 finder først anvendelse fra den 31. december 2022. I mellemtiden forbliver artikel 4 i gennemførelsesforordning (EU) nr. 716/2013 (hvori det foreskrives, at hentydningen skal skrives med en mindre skrifttype end den, der anvendes til varebetegnelsen og det sammensatte udtryk, i kraft.

Hvis den drikkevarer, der fremkommer, er en spiritus, skal dens forskriftsmæssige betegnelse altid angives i det samme synsfelt som hentydningen, der skal være skrevet med en skriftstørrelse, der er **halvt så stor som den skriftstørrelse**, der er anvendt for den forskriftsmæssige betegnelse for spiritussen og for det eventuelle sammensatte udtryk, **eller mindre** (med undtagelse af hentydninger til spiritusfader, som kan anføres med en skriftstørrelse, der ikke er større end den skriftstørrelse, der er anvendt for spiritussens forskriftsmæssige betegnelse og eventuelle sammensatte udtryk).

Hentydningen kan dog anføres med **bogstaver** af en anden skrifttype og farve eller på en anden baggrund end den alkoholholdige drikkevarers betegnelse/det sammensatte udtryk. **Det anbefales dog**, at hentydningen anføres på en **mindre fremtrædende** måde end betegnelsen for den alkoholholdige drikkevarer. I forbindelse med **hentydninger til spiritus' fader** bliver denne anbefaling **en retlig forpligtelse**, for at afbalancere det mindre restriktive krav til skriftstørrelse, der er fastsat for disse hentydninger.

3.3. Hentydning til aromastoffer, der "efterligner" spiritus

Som det allerede er nævnt (se § 1.3) må en **spiritusbetegnelse** (kategori eller geografisk betegnelse) i henhold til artikel 10, stk. 7, først afsnit, på ingen måde **anvendes** i (beskrivelsen), præsentationen og mærkningen af **drikkevarer**, der ikke opfylder de produktionskrav, der er fastlagt for den pågældende spirituskategori eller i den tekniske dokumentation/produktspesifikation for den pågældende geografiske betegnelse.

Dette strenge forbud gælder udtrykkeligt også de tilfælde, hvor det klart fremgår af (beskrivelsen), præsentationen og mærkningen, at der er tale om en imitation ved hjælp af udtryk som "art", "type", "stil", "fremstillet", "smag" osv.

Betegnelsen for en spiritus (kategori eller geografisk betegnelse) må ikke anvendes til at (beskrive), præsentere eller mærke en anden drikkevarer end den pågældende spiritus.

Dette forbud berører naturligvis ikke bestemmelserne om sammensatte udtryk (artikel 11), hentydninger (artikel 12) og listen over (alkoholholdige) ingredienser (artikel 13, stk. 2-4), som naturligvis finder anvendelse, forudsat at alle relevante bestemmelser overholdes.

#37 — Eksempler på forbudt mærkning:

- 1) **Vodka-aromatiseret alkoholholdig drikkevarer**
- 2) **Spiritus aromatiseret med rom**
- 3) **Drikkevarer i stil med Brandy**
- 4) **Gin-agtig drikkevarer med lavt alkoholindhold**
- 5) **Whisky-lignende alkoholfri drikkevarer**

Ikke desto mindre har lovgiveren ved at indføre artikel 10, stk. 7, andet afsnit, besluttet, at — selv om det er klart, at for ikke at risikere at vildlede forbrugerne må betegnelsen for en spiritus (kategori eller geografisk betegnelse) ikke anvendes til at beskrive en drikkevarer, der ikke opfylder de krav, der gælder for den — kan **betegnelserne for spirituskategorier** anvendes som:

- 1) del af henvisningen til en **aroma** eller
- 2) i præsentationen og mærkningen af **fødevarer, der ikke er drikkevarer**, der er fremstillet ved anvendelse af disse aromaer,

selv om disse produkter ikke opfylder de krav, der er fastsat for den spirituskategori, til hvilken de henviser i deres præsentation og mærkning.

Dermed har lovgiveren anerkendt en almindelig praksis på markedet, hvorefter visse aromaer er forsynet med betegnelsen for spirituskategorier (f.eks. rom-aroma eller brandy-aroma), selv om de ikke opfylder kravene i disse kategorier, hvilket dog ikke nødvendigvis fører til vildledning af forbrugerne.

For at sikre en strengere beskyttelse af geografiske betegnelser har lovgiveren i artikel 10, stk. 7, andet afsnit, imidlertid **udtrykkeligt forbudt** anvendelse af **geografiske betegnelser** for spiritus til at beskrive aromaer eller fødevarer, der er aromatiseret med sådanne aromaer.

#38 — Eksempler på hentydninger til ("imitation") spiritus:

- 1) **Babà al rum — Babà au rhum — Rum baba:** I dette tilfælde må der udelukkende anvendes ægte rom (der opfylder alle kravene i kategori 1 i bilag I).
- 2) **Babà aromatisé au rhum – Babà con aroma di rum – Babà med romaroma — Babà aromatiseret med rom:** I dette tilfælde må der anvendes **rumaroma**, forudsat at forbrugeren ikke vildledes med hensyn til arten af den anvendte aroma (dvs. ikke en spiritus).

Andre eksempler:

IKKE-FLYDENDE FØDEVARER

- 3) **Is med romsmag** må indeholde en **aroma**
- 4) **Is med Armagnac** skal indeholde ægte **Armagnac** (geografisk betegnelse)
- 5) **Yoghurt aromatiseret med Gin & tonic** må indeholde en **aroma**
- 6) **Chokolade aromatiseret med Scotch Whisky** skal indeholde ægte **Scotch Whisky** (geografisk betegnelse)

FLYDENDE FØDEVARER (DRIKKEVARER)

- 7) **Appelsinsaft med rom & vodka** skal indeholde ægte **rom og vodka**
- 8) **Cola aromatiseret med Irish Whiskey** skal indeholde ægte **Irish Whiskey** (geografisk betegnelse)
- 9) **Øl forfinet med rom** skal indeholde ægte **rom**
- 10) **Øl forfinet med Genever** skal indeholde ægte **Genever (GI)**
- 11) **Æggelikør med en duft af Kirschwasser** skal indeholde ægte **Kirschwasser**
- 12) **Æggelikør med en duft af Cognac** skal indeholde ægte **Cognac** (geografisk betegnelse)

NB: Ovenstående **eksempler** er **beskrivende** og uden anvendelse af de mærkningsbestemmelser, hvori det kræves, at hentydningen skal optræde på en særskilt linje som likørens forskriftsmæssige betegnelse og med en skriftstørrelse, der ikke er større end halvdelen af den skriftstørrelse, der er anvendt for sidstnævnte.

3.4. Drikkevarer med lavt alkoholinhold/alkoholfri drikkevarer, der henviser til spiritusbetegnelser

Som allerede nævnt (se § 1.3 og 3.3) er det i henhold til artikel 10, stk. 7, første afsnit, i spiritusforordningen forbudt at anvende forskriftsmæssige betegnelser for spirituskategorier eller geografiske betegnelser for spiritus i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af **en drikkevare**, som ikke opfylder kravene under den pågældende spirituskategori eller geografiske betegnelse. Dette forbud gælder også, hvis sådanne forskriftsmæssige betegnelser eller geografiske betegnelser anvendes sammen med ord eller udtryk som "art", "type", "stil", "fremstillet", "smag" eller andre tilsvarende udtryk.

NB: Dette forbud omfatter også *fantasibetegnelser* eller henvisninger som f.eks. "no Gin", "for Gin lovers", "VirGin", "Ginfection" for at beskrive drikkevarer, der ikke opfylder kravene i kategori 20 i bilag I til spiritusforordningen.

#39 — Eksempler på forbudt mærkning (fordi der henvises til spiritus, samtidig med at der hævdes, at drikkevaren ikke indeholder alkohol):

1) Ikke-alkoholholdig spiritus	— eller	— Alkoholfri spiritus
2) Alkoholfri Gin	— eller	— Alkoholfri Gin-tonic
3) Ikke-alkoholholdig Whisky	— eller	— Ikke-alkoholholdig Whisky & cola

Bestemmelserne om sammensatte udtryk og hentydninger er opført blandt undtagelserne fra ovennævnte forbud. Henvisningen til betegnelsen for en spiritus i en drikkevare, der **ikke indeholder alkohol**, ville imidlertid **ikke** være **mulig** i henhold til hverken bestemmelserne om **sammensatte udtryk** eller **hentydninger** på grund af betingelsen om, at al alkohol i det endelige produkt skal stamme fra den spiritus, der henvises til.

Hvis den endelige drikkevare slet ikke indeholder alkohol, kan det derfor ikke med rimelighed forventes, at den spiritus, der henvises til, opfylder alle krav (navnlig med hensyn til det foreskrevne minimumsalkoholindhold) for den spirituskategori eller den geografiske betegnelse, hvis navn er blevet anvendt på etiketten.

Ved **enhver drikkevare, der henviser til en spiritusbetegnelse** (det være sig i et sammensat udtryk eller en hentydning), vil der **altid være tale om en alkoholholdig drikkevare**.

I den forbindelse skal der her understreges, at begrebet "alkoholholdig drikkevare" ikke er defineret i EU-lovgivningen, selv om EU-toldkodeksen til egne formål klassificerer "ikke-alkoholholdige" drikkevarer som drikkevarer, hvis alkoholindhold udtrykt i % vol. ikke overstiger 0,5 % vol., mens drikkevarer med mere end 0,5 % vol. klassificeres som alkoholholdige drikkevarer ⁽³⁰⁾.

Hvad angår fødevareinformationsforordningen, henvises der i dens artikel 16, stk. 4, og artikel 28, stk. 2, til alkoholholdige drikkevarer, der indeholder mere end 1,2 volumenprocent alkohol, dog ikke med det formål at definere, hvad en alkoholholdig drikkevare er, men blot at bestemme, hvilke alkoholholdige drikkevarer (dvs. dem, som indeholder mere end 1,2 volumenprocent alkohol), er undtaget fra den obligatoriske angivelse af næringsdeklarationen og ingredienslisten, eller for hvilke det virkelige alkoholindhold skal oplyses på etiketten.

Da begrebet "alkoholholdig drikkevare" ikke er defineret i EU-lovgivningen og specifikt med henblik på sammensatte udtryk eller hentydninger til betegnelsen for spiritus på mærkningen af andre drikkevarer, skal de derved fremkomne drikkevarer, der indeholder 1,2 volumenprocent alkohol eller derunder, dog fortsat betragtes som alkoholholdige drikkevarer inden for rammerne af spiritusforordningen.

Ikke desto mindre kan medlemsstaterne i henhold til artikel 38, stk. 2, i fødevareinformationsforordningen vedtage nationale foranstaltninger vedrørende spørgsmål, der ikke specifikt harmoniseres i denne forordning, forudsat at disse ikke forbyder, hindrer eller begrænser den frie bevægelighed for varer, som er i overensstemmelse med denne forordning. Sådanne nationale foranstaltninger må naturligvis ikke tillade praksis, der kan være vildledende for forbrugeren.

Det skal endvidere bemærkes, at man i de senere år har kunnet iagttage en tendens til øget markedsføring af helt eller delvis alkoholfrie drikkevarer. Dette gælder navnlig øl, som er et produkt, der ikke er reguleret på EU-plan.

I mangel af EU-regler på dette område og med henblik på at give forbrugerne passende information kan medlemsstaterne lovligt vedtage bestemmelser til fastlæggelse af tærskler for alkoholindholdet, der ved drikkevarer, der ikke er reguleret på EU-plan, kan føre til definitioner såsom "ikke-alkoholholdig", "med lavt alkoholindhold", "afalkoholiseret".

Dette udelukker naturligvis anvendelsen af en sådan terminologi på spiritus, vin ⁽³¹⁾ og aromatiserede vinprodukter, som er omfattet af særlige bestemmelser på EU-plan.

Andre drikkevarer såsom øl eller alkoholsodavand, dvs. drikkevarer, der fremkommer ved kombinationen af en drikkevare med spiritus (hvilket er tilfældet for visse hentydninger som defineret i artikel 3, nr. 3), litra a), og reguleret ved artikel 12, stk. 1 og 2, i spiritusforordningen) kan dog være omfattet af sådanne nationale definitioner (hvor sådanne findes).

Derfor er mærkningen af en drikkevare som f.eks.:

— "vodka & appelsin (sammensat udtryk)

ikke-alkoholholdig drikkevare" — med et alkoholindhold på 0,05 % vol.

ikke tilladt i henhold til EU-retten ⁽³²⁾.

På den anden side kan følgende mærkning, da øl ikke er reguleret på EU-plan, tillades i henhold til national lovgivning (såfremt den findes):

— "alkoholfri øl

med et tvist af **gin** (hentydning) — med **et alkoholindhold på 0,4 % vol.**, eller som

⁽³⁰⁾ Bilag I til Rådets forordning (EØF) nr. 2658/87 om told- og statistiknomenklaturen og Den Fælles Toldtarif: Bestemmelse 3 til kapitel 22: "3. Ved "ikke-alkoholholdige drikkevarer" i pos. 2202 forstås drikkevarer, hvis alkoholindhold udtrykt i % vol. ikke overstiger 0,5 % vol. Alkoholholdige drikkevarer tilføres efter beskaffenheden i pos. 2203 -2206 eller i pos. 2208."

⁽³¹⁾ Der er fastsat bestemmelser om "afalkoholiserede" eller "delvis afalkoholiserede" vine i forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning som ændret ved forordning (EU) 2021/2117.

⁽³²⁾ Sådanne drikkevarer ville nemlig indeholde en vis, men meget ringe, mængde alkohol. Derfor skal de i henhold til EU-retten betragtes som alkoholholdige drikkevarer.

— ”øl med **lavt alkoholindhold**

forfinet med rom” (hentydning) — med **et alkoholindhold på 1 % vol.**

Kommissionen iværksatte i 2021 et udbud om en undersøgelse for yderligere at undersøge ovennævnte spørgsmål med henblik på at afgøre, om der er behov for specifik lovgivning.

3.5. **Kontrol**

Kontrollen af (beskrivelsen), præsentationen og mærkningen af et produkt, der indeholder en hentydning til en spiritusbetegnelse (kategori eller geografisk betegnelse) omfatter overholdelsen af følgende betingelser:

3.5.1. *På fødevarer, der ikke er alkoholholdige drikkevarer*

Fremstilling:

1. Den fødevarer, på hvilken der hentydes til spiritussen, er en fødevarer, (flydende eller ej), som ikke er en alkoholholdig drikkevarer (dvs. som ikke indeholder nogen alkohol)
2. Det fremkomne produkt er en alkoholholdig drikkevarer eller en ikke-flydende fødevarer, der — også selv om der kun er spor heraf — indeholder alkohol
3. Den spiritus, der nævnes i hentydningen, opfylder alle krav, der i den pågældende spirituskategori i bilag I eller den geografiske betegnelses tekniske dokumentation/produktspecifikation er fastlagt for dens fremstilling, herunder dens minimumsalkoholindhold, dvs. kun ægte spiritus må nævnes i en hentydning og
4. Al alkoholen i det fremkomne produkt stammer fra den spiritus, der nævnes i hentydningen (bortset fra den alkohol, der kan forekomme i aromastoffer, farvestoffer eller andre godkendte ingredienser, der anvendes til produktionen af den oprindelige fødevarer).

Mærkning

5. Ved flydende fødevarer er kun hentydninger til mere end én spiritus mulig (kombinationen af **en** spiritus med andre fødevarer er omfattet af bestemmelserne om sammensatte udtryk)
6. Den endelige produkt mærkes i henhold til bestemmelserne i fødevarerinformationsforordningen.

3.5.2. *På alkoholholdige drikkevarer, der ikke er spiritus*

Fremstilling:

1. Den fødevarer, på hvilken der hentydes til spiritussen, er en alkoholholdig drikkevarer, der ikke er en spiritus (f. eks. vin, aromatiseret vinprodukt, øl, æblecider, pærecider, andre fermenterede drikkevarer)
2. Det produkt, der er fremkommet, er stadig en alkoholholdig drikkevarer
3. Den spiritus, der nævnes i hentydningen, opfylder alle krav, der i den pågældende spirituskategori i bilag I eller den geografiske betegnelses tekniske dokumentation/produktspecifikation er fastlagt for dens fremstilling, herunder dens minimumsalkoholindhold, dvs. kun ægte spiritus må nævnes i en hentydning
4. Al tilsat alkohol stammer fra den spiritus, der henvises til i hentydningen (dvs. ud over den alkohol, der er naturligt forekommende i den oprindelige alkoholholdige drikkevarer) med undtagelse af den alkohol, der kan forekomme i eventuelle aromastoffer, farvestoffer eller andre godkendte ingredienser.

Mærkning

5. Eventuelle hentydninger på vin og aromatiserede vinprodukter skal være i overensstemmelse med den specifikke EU-lovgivning for disse produkter
6. Betegnelsen for den alkoholholdige drikkevarer skal anføres på en iøjnefaldende måde, således at den er let synlig, letlæselig og, hvis det er relevant, ikke kan slettes. Den må under ingen omstændigheder være skjult, tildækket eller opdelt ved andre påskrifter eller billeder eller andre materialer
7. Hentydningen er ikke anført på samme linje som betegnelsen for den alkoholholdige drikkevarer
8. Hentydningen optræder med en skriftstørrelse, der ikke er større end halvdelen af den skriftstørrelse, der anvendes for betegnelsen for alkoholholdige drikkevarer og de sammensatte udtryk, hvis sådanne udtryk anvendes og

9. Andelen af hver alkoholholdig ingrediens angives mindst én gang: i samme synsfelt som hentydningen og i faldende orden efter de anvendte mængder. Andelen er lig med den procentdel udtrykt i volumen, som dens mængde af ren alkohol udgør af den samlede mængde ren alkohol i det endelige produkt.

3.5.3. På likører

Fremstilling:

1. Den fødevarer, på hvilken der hentydes til spiritus, er en likør, dvs. en spiritus, der opfylder kravene i 33-40 i bilag I til spiritusforordningen (likører)
2. Det fremkomne produkt er stadig en likør, dvs. en spiritus, der opfylder kravene i kategori 33 i bilag I (likør)
3. Den spiritus, der nævnes i hentydningen, opfylder alle krav, der i den pågældende spirituskategori i bilag I eller den geografiske betegnelse tekniske dokumentation/produktspecifikation er fastlagt for dens fremstilling, herunder dens minimumsalkoholindhold, dvs. kun ægte spiritus må nævnes i en hentydning
4. Al tilsat alkohol stammer fra den spiritus, der henvises til i hentydningen (dvs. ud over den alkohol, der er naturligt forekommende i den oprindelige likør) med undtagelse af den alkohol, der kan forekomme i eventuelle aromastoffer, farvestoffer eller andre godkendte ingredienser.

Mærkning

5. Den forskriftsmæssige betegnelse er "likør", da den spiritus, der fremkommer herved, stadig opfylder de relevante krav i kategori 33 i bilag I, eller en af de forskriftsmæssige betegnelser, der er fastsat for den anden likørkategori, hvis krav den opfylder
6. Den forskriftsmæssige betegnelse for likøren skal anføres på en iøjnefaldende måde, således at den er let synlig, letlæselig og, hvis det er relevant, ikke kan slettes. Den må under ingen omstændigheder være skjult, tildækket eller opdelt ved andre påskrifter eller billeder eller andre materialer
7. Hentydningen er altid ledsaget af likørens forskriftsmæssige betegnelse, som skal være anført i det samme synsfelt ⁽³³⁾
8. Hentydningen er ikke anført på samme linje som likørens forskriftsmæssige betegnelse
9. Hentydningen optræder med en skriftstørrelse, der ikke er større end halvdelen af den skriftstørrelse, der anvendes for likørens forskriftsmæssige betegnelse og de sammensatte udtryk, hvis sådanne udtryk anvendes
10. Udtrykket "creme" (kun på engelsk) forekommer hverken i likørens forskriftsmæssige betegnelse eller i den forskriftsmæssige betegnelse for den spiritus, der henvises til i hentydningen og
11. Andelen af hver alkoholholdig ingrediens angives mindst én gang: i samme synsfelt som hentydningen og i faldende orden efter de anvendte mængder. Andelen er lig med den procentdel udtrykt i volumen, som dens mængde af ren alkohol udgør af den samlede mængde ren alkohol i det endelige produkt.

3.5.4. På spiritus, der ikke er likør

Fremstilling:

1. Den fødevarer, på hvilken der hentydes til **(en)** spiritus, er en spiritus, der ikke er en likør
2. I dette tilfælde kan hentydningen forekomme i følgende to tilfælde:
 - a. Den spiritus, der henvises til i hentydningen, er **anvendt som eneste alkoholholdige ingrediens** for fremstillingen af den endelige spiritus, forudsat at:
 - i. ingen anden spiritus eller ethanol eller destillater er tilsat (for disse tilfælde ville bestemmelserne om blandinger gælde), og at den endelige spiritus opfylder kravene i bilag I for en spirituskategori og således bærer den forskriftsmæssige betegnelse for nævnte kategori (og aldrig den generiske betegnelse "spiritus")

⁽³³⁾ Likører, der er omfattet af denne bestemmelse, men som ikke opfylder kravene i forordning (EF) nr. 110/2008, og som er produceret og mærket før den 31. december 2022, kan fortsat bringes i omsætning, indtil lagrene er opbrugt.

- ii. den spiritus, der henvises til i hentydningen, ikke er blevet kombineret med andre fødevarer end de fødevarer, der er anvendt til fremstillingen af den eller fremstillingen af den endelige spiritus, jf. bilag I eller den pågældende produktspecifikation (for dette tilfælde ville bestemmelserne om sammensatte udtryk gælde) og
 - iii. den endelige spiritus ikke ved tilsætning af vand er blevet så fortyndet, at dens alkoholindhold ligger under det minimumsalkoholindhold, der er fastsat for den pågældende spirituskategori i bilag I eller i produktspecifikationen for den geografiske betegnelse, som den spiritus, der hentydes til i hentydningen, hører til i, **ELLER**
- b. spiritussen i hele eller en del af lagringstiden (f.eks. efterlagringen) har været opbevaret på et **træfad, der tidligere har været anvendt til at lagre den spiritus, der henvises til** i hentydningen, på betingelse af, at:
- i. træfadet blev tømt for sit tidligere indhold for de spirituskategorier eller geografiske betegnelser for spiritus, for hvilke tilsætning af alkohol er forbudt
 - ii. spiritussen er modnet på fadet i tilstrækkelig lang tid til at det har kunnet indvirke dens organoleptiske karakter
 - iii. hentydningen kun har til formål at informere forbrugerne om fremstillingsprocessen og om det tidligere indhold i det anvendte fad
 - iv. hentydningen er korrekt og ikke vildledende: Ved mærkningen og markedsføringen af et produkt skal der ikke gives indtryk af, at al spiritussen er modnet på den type fad, der angives, hvis det ikke er tilfældet (f.eks. hvis kun en del af spiritussen er modnet på fad, der tidligere har været anvendt til at modne anden spiritus).

Mærkning

- 3. Den forskriftsmæssige betegnelse for spiritussen skal anføres på en iøjnefaldende måde, således at den er let synlig, letlæselig og, hvis det er relevant, ikke kan slettes. Den må under ingen omstændigheder være skjult, tildækket eller opdelt ved andre påskrifter eller billeder eller andre materialer
- 4. Hentydningen er altid ledsaget af spiritussens forskriftsmæssige betegnelse, som skal være anført i samme synsfelt ⁽³⁴⁾
- 5. Hentydningen står ikke på samme linje som spiritussens forskriftsmæssige betegnelse
- 6. Ved hentydninger til spiritus, der anvendes som den eneste alkoholholdige ingrediens, er den skriftstørrelse, der anvendes for hentydningen, ikke større end halvdelen af den skriftstørrelse, der anvendes for likørens forskriftsmæssige betegnelse og for de(t) sammensatte udtryk, hvis sådanne udtryk anvendes ⁽³⁵⁾
- 7. I forbindelse med hentydninger til et spiritusfad:
 - a. Hentydningen skal henvide til den anvendte fadtype (en simpel henvisning til den spiritus, som fadet tidligerefahar indeholdt, er ikke tilladt).
 - b. Hentydningen skal være mindre fremtrædende end spiritussens forskriftsmæssige betegnelse.
 - c. Den skriftstørrelse, der anvendes for hentydningen, er ikke større end den skriftstørrelse, der anvendes for spiritussens forskriftsmæssige betegnelse og de(t) sammensatte udtryk, hvis sådanne udtryk anvendes ⁽³⁶⁾ og
 - d. Er der tale om spiritus, for hvilken tilsætning af alkohol er tilladt, gælder det, at hvis fadet ikke tømmes, og en del af den tidligere spiritus bevidst efterlades på det for at blive kombineret med den anden spiritus, skal det produkt, der fremkommer, mærkes i overensstemmelse med bestemmelserne for blandinger, som kan suppleres med hentydningen til den spiritus, der tidligere var lagret på selve fadet.

⁽³⁴⁾ Spiritus, som ikke opfylder dette krav, men som opfylder kravene i forordning (EF) nr. 110/2008, og som er produceret og mærket før den 31. december 2022, kan fortsat bringes i omsætning, indtil lagrene er opbrugt.

⁽³⁵⁾ Spiritus, der er omfattet af denne bestemmelse, og som var mærket i overensstemmelse med artikel 4 i gennemførelsesforordning (EU) nr. 716/2013 før den 31. december 2022, kan fortsat bringes i omsætning, indtil lagrene er opbrugt.

⁽³⁶⁾ Spiritus, der er omfattet af denne bestemmelse, og som var mærket i overensstemmelse med artikel 4 i gennemførelsesforordning (EU) nr. 716/2013 før den 31. december 2022, kan fortsat bringes i omsætning, indtil lagrene er opbrugt.

3.5.5. På "imiterede" aromaer

1. Betegnelser for spiritus (både kategorier og geografiske betegnelser) anvendes udelukkende:
 - a. til at beskrive, præsentere eller mærke spiritus, der opfylder kravene i den relevante kategori eller for geografiske betegnelse eller
 - b. i et sammensat udtryk, en hentydning, en ingrediensliste, en blanding eller sammenstikning i overensstemmelse med de relevante bestemmelser.
2. **Undtagelse:** Den forskriftsmæssige betegnelse for en spirituskategori (ikke en geografisk betegnelse) er blevet anvendt til at definere:
 - a. en aroma, eller
 - b. en fødevarer, bortset fra en drikkevarer, der er aromatiseret med denne aroma,

selv om disse ikke opfylder bestemmelserne om hentydninger, forudsat at sådanne forskriftsmæssige betegnelser suppleres med "aroma" eller et andet tilsvarende udtryk.

3.5.6. Hentydninger til geografiske betegnelser

Ud over **anbefalingen om** ikke at anvende "sammenlignelige" ingredienser (bortset fra anden spiritus i overensstemmelse med bestemmelserne om hentydninger) skal en hentydning til en spiritus med geografisk betegnelse også opfylde betingelsen om, at smagen er genkendelig og primært kan tilskrives den geografiske betegnelse.

På grund af sidstnævnte krav er kontrollen særlig møjsommelig, da det i forvejen er temmelig vanskeligt at kontrollere, om fødevarer som f.eks. kager, chokolade eller yoghurt indeholder ægte whisky eller abrikosbrændevin, men det er endnu vanskeligere at kontrollere analytisk og organoleptisk, hvorvidt whiskyen er *Scotch Whisky* eller abrikosbrændevinen er *Kecskeméti barackpálinka*.

Det anbefales at kontrollen koncentrerer sig om den dokumentation, der er adgang til i produktionslokalerne, ved kontrollen på stedet: producenten af fødevarer som f.eks. kage, chokolade osv. (i ovennævnte eksempler) kan opfordres til at sætte navn på leverandøren af spiritus med geografisk betegnelse og fremlægge kvitteringer og dokumentation.

Der kan også være indgået en særlig aftale med leverandøren om produktets ægthed. En sådan dokumentation kan være nyttig ved efterprøvnings af ægtheden. At der ikke foreligger dokumentation vedrørende leverandørerne tyder dog ikke nødvendigvis på svig, men kan være grund til at foretage yderligere undersøgelser.

Hvis efterprøvnings af papirbilag ikke giver tilstrækkelige garantier, og der stadig hersker tvivl, kan der gennemføres analytiske test.

Afhængigt af det enkelte tilfælde kan det være hensigtsmæssigt at anvende en isotop-massespektroskopi-analyse og anvende isotopdatabaser som reference.

#40 — Eksempler:

På det seminar om kontrol, som GD AGRI afholdt i 2018, blev der fremlagt et eksempel på, hvordan det kontrolleres, om vodka er produceret i Polen eller Sverige, ved hjælp af isotopværdier for det anvendte vand, da disse værdier er forskellige i det nordlige område.

Hvad angår "*Kecskeméti barackpálinka*", anvendes der abrikoser, som kan give et specifikt mønster, der kan spores ved gennemførelsen af isotopanalysen.

Sådanne analyser kan naturligvis forekomme komplekse, men de er kun én mulig metode til at identificere produkter og foreskrives ikke systematisk. Det er op til den kompetente myndighed at bestemme, hvilket instrument, der er det bedst egnede.

4. **BLANDINGER**

Artikel 3, nr. 9) og 10)	Definitioner
Artikel 13, stk. 3 og 4	Betingelser for anvendelse og mærkningsbestemmelser

4.1. **Hvad forstås ved blandinger?**

På visse betingelser kan betegnelser for spiritus (kategorier eller geografiske betegnelser) angives i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af spiritus, der er fremstillet ved at kombinere forskellige alkoholholdige ingredienser.

I henhold til artikel 3, nr. 10), forstås ved ”blanding”: *en spiritus, der er blandet*, mens der i henhold til artikel 3, nr. 9), forstås ved ”at blande”: *at kombinere en spiritus, der enten tilhører en spirituskategori i bilag I eller en geografisk betegnelse, med en eller flere af følgende*:

- a) *anden spiritus, der ikke tilhører samme spirituskategori i bilag I*
- b) *landbrugsdestillater*
- c) *landbrugsethanol.*”

Blandinger er spiritus, der fremkommer ved at kombinere forskellige alkoholholdige bestanddele (dvs. spiritus, destillater, ethanol)

Andre fødevarer må udelukkende tilsættes ved at blive anvendt som ingredienser i fremstillingen af en eller flere former for spiritus, som blandingen består af.

Det typiske eksempel på en sådan spiritus, hvorigennem der tilsættes andre fødevarer, er likører, der i henhold til kravene for spirituskategori 33 kan fremstilles ved tilsætning af produkter til sødning, aromaer, landbrugsprodukter eller fødevarer til landbrugsethanol, landbrugsdestillater eller spiritus eller en kombination heraf.

Ved tilsætningen af en likør til en blanding indføres alle ingredienser, der anvendes til at fremstille den pågældende likør, også i selve blandingen.

#41 — Eksempler på tilladte blandinger:

- 1) **Angel Face cocktail** (gin, apricot brandy, Calvados)
- 2) **Grand Marnier Likør*** (appelsinlikør & Cognac)
- 3) **B & B cocktail** (Cognac & Bénédictine = urtelikør)
- 4) **Black Nail cocktail** (Irish Whisky & Irish Mist)

* Henvisningen til et varemærke anføres her udelukkende til illustration (Grand Marnier er en kendt likør, hvis sammensætning af alkoholholdige ingredienser er velkendt).

NB: Blandinger af to specifikt definerede spirituskategorier, der ikke er likører — f.eks. af kornbrændevin (kategori 3 i bilag I, hvor der kræves et minimumsalkoholindhold på 35 % vol.) og en Williams (kategori 9 i bilag I, hvor der kræves et minimumsalkoholindhold på 37,5 % vol.) — bør have et virkeligt alkoholindhold, der svarer til det beregnede kombinerede minimumsalkoholindhold for de to, dvs. f.eks. 36,5 % vol. Hvis der tilsættes vand eller andre væsker, således at alkoholindholdet i en given spiritus er lavere end det minimumsindhold, der er fastsat for den pågældende spirituskategori i bilag I, kan den pågældende spiritus derfor ikke længere anvende nogen af de betegnelser, der er fastsat i den pågældende kategori som forskriftsmæssig betegnelse, uafhængig af, om der angives en eller flere spirituskategorier i beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af det endelige produkt. Det samme gælder, hvis aromastoffer, farvestoffer eller produkter til sødning tilsættes i strid med de krav, der er fastsat for den respektive spirituskategori. I dette tilfælde ville den endelige drikkevarer ikke være en blanding som omhandlet i artikel 3, nr. 9) og 10), og ville ikke kunne mærkes som sådan i overensstemmelse med bestemmelserne om mærkning af blandinger, og betegnelserne for den anvendte spiritus ville kun kunne blive optaget på en ingrediensliste i henhold til artikel 18-22 i fødevarereinformationsforordningen.

NB: Med henblik på spiritusforordningen kan kun cocktails, der udelukkende er fremkommet ved at kombinere forskellige spirituskategorier, landbrugsdestillater og/eller landbrugsethanol, betragtes som blandinger og mærkes som sådan. Derudover er de gældende anvendelsesbetingelser og mærkningsbestemmelser for blandinger kun relevante for drikkevarer i færdigpakninger. Det skal dog bemærkes, at likører i visse opskrifter på drikkeklare cocktails kan indeholde f.eks. sukker og fødevarer (f.eks. frugtsaft/mælkeprodukter), der er nødvendig for at fremstille cocktailen. I dette tilfælde kunne cocktailen stadig betragtes og mærkes som en blanding, forud sat at de(n) anvendte likør(er) opfylder kravene i spirituskategori 33 (navnlig for minimumsalkoholindhold og minimumsindhold af sukker), og at den drikkevare, der fremkommer, stadig er en spiritus, dvs. har et minimumsalkoholindhold på 15 % vol.

4.2. Anvendelsesbetingelser og mærkningsbestemmelser

4.2.1. Almindelige bestemmelser

Artikel 13, stk. 3, indeholder de almindelige betingelser for anvendelse og mærkning af blandinger.

For at beskytte spiritusbetegnelser (kategorier eller geografiske betegnelser) mod uretmæssig, ikke tilladt anvendelse er det i artikel 13, stk. 3, første afsnit, fastsat, at i tilfælde af blandinger må disse betegnelser "kun angives på en liste over alkoholholdige ingredienser, der optræder i samme synsfelt som spiritussens forskriftsmæssige betegnelse".

Den **forskriftsmæssige betegnelse** er "spiritus", hvis blandingen ikke svarer til nogen spirituskategori.

I dette tilfælde skal listen over alkoholholdige ingredienser, jf. artikel 13, stk. 3, andet afsnit, ledsages af mindst ét af følgende udtryk: "blanding", "blandet" eller "blandet spiritus".

Det valgte udtryk kan stå før eller efter listen over alkoholholdige ingredienser eller anbringes på en anden linje end disse, så længe det optræder i samme synsfelt som selve listen og blandingens forskriftsmæssige betegnelse.

Derudover skal såvel listen over alkoholholdige ingredienser som det ledsagende udtryk optræde med ensartede bogstaver af samme skrifttype og farve og med en skriftstørrelse, der ikke er større end halvdelen af den skriftstørrelse, der anvendes for den forskriftsmæssige betegnelse, eller mindre (artikel 13, stk. 3, andet afsnit).

Endelig skal der på etiketten mindst én gang være anført den procentvise andel af den mængde ren alkohol, som hver alkoholholdig ingrediens udgør, i faldende orden efter den mængde, der er anvendt i blandingen (artikel 13, stk. 3, tredje afsnit).

NB: Med henblik på bestemmelserne om mærkning af blandinger i henhold til spiritusforordningen er **alkoholholdige ingredienser** enten spiritus (som sådan), landbrugsethanol eller landbrugsdestillater som angivet i artikel 3, nr. 9, i spiritusforordningen. På den anden side skal de enkelte ingredienser i en spiritus opdeles på en liste over ingredienser, der er omfattet af artikel 18-22 i fødevarerinformationsforordningen (dvs. ingredienserne i en appelsinlikør, der som sådan er en spiritus, skal identificeres på en ingrediensliste i henhold til fødevarerinformationsforordningen som f.eks. landbrugsethanol, sukker og appelsinaroma).

#42 — Eksempel på tilladt mærkning af blandinger, der ikke tilhører en spirituskategori:

Spiritusblanding

Scotch Whisky (60 %), kornbrændevin (30 %), ethanol på basis af byg (10 %)

Spiritus

Blanding af Kirsch Veneto (50 %), Williams trentino (35 %), æbledestillat (15 %)

Blanding af rom (60 %) og brandy (40 %)

Spiritus

4.2.2. *Blandinger, der svarer til en spirituskategori*

I artikel 13, stk. 4, fastsættes de særlige betingelser, der gælder for anvendelse og mærkning af blandinger, der svarer til en eller flere spirituskategorier.

Dette er typisk tilfældet for likører, der hører til spirituskategori 33. I dette tilfælde er den forskriftsmæssige betegnelse for blandingen en af de forskriftsmæssige betegnelser, der er fastsat for den pågældende kategori (f.eks. "likør", "fløde").

Også ved blandinger, der svarer til en eller flere kategorier, kan de spiritusbetegnelser (kategorier eller geografiske betegnelser), der anvendes til fremstillingen af blandingen:

- "a) *udelukkende [optræde] på en liste over alle de alkoholholdige ingredienser, der indgår i blandingen, som skal være anført med ensartede bogstaver af samme skrifttype og farve og i en skriftstørrelse, der ikke er større end halvdelen af den skriftstørrelse, der anvendes for den forskriftsmæssige betegnelse og*
- b) *mindst ét sted er anført i samme synsfelt som den forskriftsmæssige betegnelse for blandingen.*"

Derudover skal der på etiketten mindst én gang være angivet den procentvise andel udtrykt i volumen af ren alkohol, som hver alkoholholdig ingrediens udgør, i faldende orden efter den mængde, der er anvendt i blandingen (artikel 13, stk. 4, tredje afsnit).

Dette kan sammenfattes til, at forskellene mellem blandinger, der ikke tilhører en spirituskategori a), og blandinger, der tilhører en spirituskategori b), er indskrænket til følgende punkter:

- 1) Den forskriftsmæssige betegnelse for a) er den almindelige betegnelse "spiritus", mens den for b) er en af de forskriftsmæssige betegnelser, der er tilladt for den eller de spirituskategorier, som blandingen tilhører
- 2) Ved b) kræves det ikke, at listen over alkoholholdige ingredienser ledsages af et udtryk, der definerer en blanding ("blanding", "blandet", "blandet spiritus").

De øvrige betingelser for mærkningen er i begge tilfælde identiske.

#44 — Eksempler på tilladt mærkning af blandinger, der svarer til en spirituskategori:

Likør

Cognac (51 %) & appelsinlikør (49 %)

Likør

Coco Cream (60 %) & Rhum de la Martinique (40 %)

4.3. **Kontrol**

Kontrollen af beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af blandinger vedrører overholdelsen af følgende betingelser:

Fremstilling:

- 1) Det endelige produkt er en spiritus, der som minimum er i overensstemmelse med definitionen i artikel 2 i spiritusforordningen (eller opfylder kravene i bilag I for den spirituskategori, som de tilhører)
- 2) Der er kun anvendt destillerede alkoholholdige bestanddele (spiritus, landbrugsdestillater og landbrugsethanol eller en kombination heraf), og andre fødevarer må kun tilsættes som ingredienser til likører, der svarer til spirituskategori 33 i bilag I

- 3) Den spiritus, der er nævnt på listen over alkoholholdige ingredienser, opfylder alle krav, der i den pågældende spirituskategori i bilag I eller den geografiske betegnelses tekniske dokumentation/produktspecifikation er fastlagt for dens fremstilling, herunder dens minimumsalkoholindhold.

Mærkning

- 4) Den forskriftsmæssige betegnelse er "spiritus" for blandinger, der ikke svarer til en spirituskategori i bilag I eller en af de forskriftsmæssige betegnelser, der er fastsat under den spirituskategori, som blandingen tilhører
- 5) Andre spiritusbetegnelser (kategorier eller geografiske betegnelser) optræder udelukkende på en liste over alkoholholdige ingredienser, ledsaget af et udtryk, der angiver, at der er tale om en blanding (hvis blandingen ikke henhører under en spirituskategori)
- 6) Listen over alkoholholdige ingredienser og det ledsagende udtryk skal optræde i samme synsfelt som blandingens forskriftsmæssige betegnelse og være skrevet med ensartede bogstaver af samme skrifttype og farve og i en skriftstørrelse, der ikke er større end halvdelen af den skriftstørrelse, der anvendes for den forskriftsmæssige betegnelse
- 7) På etiketten er mindst én gang anført være angivet den procentvise andel udtrykt i volumen af ren alkohol, som hver alkoholholdig ingrediens udgør, i faldende orden efter den mængde, der er anvendt i blandingen.

5. SAMMENSTIKNINGER

Artikel 3, nr. 11) og 12)	Definitioner
Artikel 13, stk. 3a	Betingelser for anvendelse og mærkningsbestemmelser

5.1. Hvad forstås ved sammenstikninger?

I henhold til artikel 3, nr. 12), forstås ved "*sammenstikning*": *en spiritus, der er sammenstukket*", og i henhold til artikel 3, nr. 11), forstås ved "*at sammenstikke*": *at kombinere to eller flere former for spiritus af samme kategori, som kun adskiller sig fra hinanden ved nuanceforskelle i sammensætningen som følge af en eller flere af følgende faktorer:*

- fremstillingsmetoden*
- de anvendte destillationsapparater*
- lagringstiden eller alderen*
- det geografiske fremstillingsområde;*

den herved fremstillede spiritus tilhører samme spirituskategori som den oprindelige spiritus før sammenstikningen."

Ved sammenstikninger er der tale om spiritus, der er fremkommet ved **en kombination af forskellige former for spiritus, der tilhører samme spirituskategori**. Sammenstikninger tilhører derfor den samme spirituskategori.

I de fleste tilfælde kombineres forskellige former for spiritus i samme kategori med hinanden for at opnå visse ønskede organoleptiske egenskaber eller for at sikre ensartede egenskaber for en spiritus i løbet af produktionsårene.

Inden for f.eks. Scotch Whisky-industrien udvælger særlige eksperter i sammenstikning specifikke "single malt"- og "single grain"-whiskyer til fremstilling af særlige mærker af sammenstukket Scotch Whisky.

Der er tale om en almindelig fremstillingspraksis, som ikke giver anledning til betænkeligheder med hensyn til en mulig vildledning af forbrugerne.

Definitionen af en sammenstikning omfatter imidlertid også kombinationer af spiritus, der tilhører samme kategori, men som samtidig er forskellige geografiske betegnelser (f.eks. Cognac og Armagnac) eller af spiritus, der tilhører samme kategori, hvoraf den ene er en geografisk betegnelse, men ikke den anden (f.eks. Kirsch og Kirsch d'Alsace).

For at beskytte geografiske betegnelsers anseelse har lovgiveren udvidet de betingelser for anvendelse og bestemmelser for mærkning, der analogt allerede finder anvendelse på blandinger (artikel 13, stk. 3a ⁽³⁷⁾), til at omfatte sammenstikninger af spiritus, der tilhører forskellige geografiske betegnelser, eller som kun delvis tilhører geografiske betegnelser.

5.2. Anvendelsesbetingelser og mærkningsbestemmelser

Artikel 13, stk. 3a, indeholder de almindelige betingelser for anvendelsen og mærkning af sammenstikninger.

Den **forskriftsmæssige betegnelse** er en af de forskriftsmæssige betegnelser, der er fastsat for den spirituskategori, som sammenstikningen tilhører.

I henhold til artikel 10, stk. 5, litra a), kan den forskriftsmæssige betegnelse naturligvis suppleres eller erstattes af en geografisk betegnelse for spiritus, hvis alle kravene i dens tekniske dokumentation/produktspecifikationen er opfyldt.

I tilfælde af sammenstikninger af spiritus, der tilhører forskellige geografiske betegnelser, eller som kun delvis tilhører geografiske betegnelser, gælder følgende mærkningsbestemmelser:

- a) I henhold til artikel 13, stk. 3a, andet afsnit, litra a), nr. i), kan de betegnelser, der kan angives for sammenstikninger af spiritus "udelukkende optræde på en liste over alle de alkoholholdige ingredienser, der indgår i sammenstikningen, som skal være anført med ensartede bogstaver af samme skrifttype og farve og i en skriftstørrelse, der ikke er større end halvdelen af den skriftstørrelse, der anvendes for den forskriftsmæssige betegnelse"
- b) I henhold til artikel 13, stk. 3a, andet afsnit, litra a), nr. ii), kan disse betegnelser optræde "mindst ét sted [...] i samme synsfelt som den forskriftsmæssige betegnelse for sammenstikningen"
- c) I henhold til artikel 13, stk. 3a, andet afsnit, litra b), skal listen over alkoholholdige ingredienser ledsages af mindst ét af følgende udtryk: "sammenstikke", "sammenstikning" eller "sammenstukket" Det valgte udtryk kan stå før eller efter listen over alkoholholdige ingredienser eller anbringes på en anden linje end disse, så længe det optræder i samme synsfelt som selve listen og sammenstikningens forskriftsmæssige betegnelse
- d) I henhold til artikel 13, stk. 3a, andet afsnit, litra c), skal der på etiketten mindst én gang være angivet den procentvise andel udtrykt i volumen af ren alkohol, som hver alkoholholdig ingrediens udgør, i faldende orden efter den mængde, der er anvendt i sammenstikningen.

NB: Formålet med ovennævnte bestemmelser er navnlig at beskytte visse geografiske betegnelsers omdømme. De finder derfor ikke anvendelse på sammenstikninger af spiritus, der hører til samme geografiske betegnelse, eller hvoraf ingen hører til en geografisk betegnelse, fordi sammenstikning er en fælles produktionsproces, der anvendes til fremstilling af visse former for spiritus, og specificeringen af mængden af hver enkelt spiritus i en sammenstikning ikke er relevant.

#43 — Eksempler på tilladt mærkning af sammenstikninger af spiritus, der er omfattet af forskellige geografiske betegnelser, eller som kun delvis er omfattet af geografiske betegnelser:

Sammenstukket vinbrændevin

Cognac (51 %) & Armagnac (49 %)

Whisky

SAMMENSTIKNING

Spansk Whisky (75 %) + irsk Whiskey (20 %) + canadisk Whisky (5%)

⁽³⁷⁾ Indført ved Kommissionens delegerede forordning (EU) 2021/1096 af 21. april 2021 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/787 for så vidt angår reglerne om mærkning af sammenstikninger (EUT L 238 af 6.7.2021, s. 1).

5.3. **Kontrol**

Kontrollen af beskrivelsen, præsentationen og mærkningen af sammenstikninger vedrører overholdelsen af følgende betingelser:

Fremstilling:

- 1) Ved en sammenstikning må kun spiritus i samme kategori kombineres: De kan kun adskilles ved mindre forskelle i sammensætning på grund af de faktorer, der angives i artikel 3, nr. 11), i spiritusforordningen (se § 5.1)
- 2) Det endelige produkt tilhører den samme spirituskategori, som den spiritus, der kombineres i sammenstikningen

Mærkning af sammenstikninger:

- 3) Den forskriftsmæssige betegnelse er en af de forskriftsmæssige betegnelser, der er fastsat for den spirituskategori, som sammenstikningen tilhører
- 4) Den forskriftsmæssige betegnelse kan suppleres eller erstattes af en geografisk betegnelse for spiritus, hvis alle relevante betingelser er opfyldt
- 5) I tilfælde af sammenstikninger af spiritus, der hører til forskellige geografiske betegnelser, eller som kun delvis hører til geografiske betegnelser:
 - a. Betegnelserne for den spiritus, som sammenstikningen består af (kategorier eller geografiske betegnelser), optræder udelukkende på en liste over alkoholholdige ingredienser
 - b. Listen over alkoholholdige ingredienser er anført med ensartede bogstaver af samme skrifttype og farve og i en skriftstørrelse, der ikke er større end halvdelen af den skriftstørrelse, der anvendes for den forskriftsmæssige betegnelse
 - c. Listen over alkoholholdige ingredienser er mindst én gang anført i samme synsfelt som den forskriftsmæssige betegnelse for sammenstikningen
 - d. Listen over alkoholholdige ingredienser ledsages af et udtryk, der angiver, at der er tale om en sammenstikning
 - e. På etiketten er mindst én gang anført den procentvise andel udtrykt i volumen af ren alkohol, som hver alkoholholdig ingrediens udgør, i faldende orden efter den mængde, der er anvendt i sammenstikningen.

6. **OVERSIGTSTABELLER**6.1. **Sammensatte udtryk**

DEFINITION: Artikel 3, nr. 2)	Kombination (hvorefter der fremkommer en alkoholholdig drikkevare) af en spiritusbetegnelse (kategori eller geografisk betegnelse) med: 1) betegnelsen eller afledte adjektiver for en eller flere fødevarer (som ikke er en alkoholholdig drikkevare, og som ikke er fødevarer, der anvendes til fremstillingen af den pågældende spiritus), og/eller 2) udtrykket " likør " eller " fløde ".
ANVENDELSESBETINGELSER: Artikel 11	a) Al alkoholen stammer fra den spiritus, der henvises til i det sammensatte udtryk, med undtagelse af alkohol, der kan forekomme i aromaer, farvestoffer og andre godkendte ingredienser b) Ingen fortynding kun med vand, hvorefter alkoholindholdet reduceres til under den foreskrevne volumenprocent alkohol
MÆRKNINGSKRAV: Artikel 11	— Anvendelse af udtrykkene "alkohol", "spiritus", "drikkevare", "vand" i det sammensatte udtryk er ikke tilladt — (Forskriftsmæssig) betegnelse: — "spiritus" for spiritus, der ikke opfylder kravene i nogen kategori — sammensatte udtryk, der kombinerer betegnelsen for spiritussen med udtrykket "likør" eller "fløde", for spiritus, der opfylder de relevante krav i kategori 33 i bilag I, eller — betegnelsen for den alkoholholdige drikkevare i henhold til fødevarerinformationsforordningen, hvis der ikke er tale om en spiritus — Det sammensatte udtryk skal angives med en skriftstørrelse, der ikke er større end den skriftstørrelse, der anvendes for den (forskriftsmæssige) betegnelse

	<ul style="list-style-type: none"> — Det sammensatte udtryk skal angives med ensartede bogstaver (samme skrifttype, størrelse, farve) — Sammensatte udtryk må ikke afbrydes af tekst- eller billedelementer, der ikke udgør en del af udtrykket — Er der tale om en kombination, hvorved der fremkommer en spiritus, skal spiritusens forskriftsmæssige betegnelse altid ledsage sammensatte udtryk: begge skal optræde i samme synsfelt
--	---

6.2. Hentydninger

DEFINITION: Artikel 3, nr. 3)	<p>Direkte eller indirekte henvisning til en eller flere former for spiritus (kategorier eller geografiske betegnelser) i (beskrivelsen), præsentationen og mærkningen af:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) fødevarer, der ikke er alkoholholdige drikkevarer 2) alkoholholdige drikkevarer, der ikke er spiritus 3) likører (spiritus i kategori 33-40) 4) spiritus, der ikke er likør (i begrænsede, særlige tilfælde, der ikke gælder som sammensatte udtryk eller blandinger)
ANVENDELSES- BETINGELSER: Artikel 12	<ol style="list-style-type: none"> a) Al den (tilsatte) alkohol stammer fra spiritussen (med undtagelse af hentydninger på fade til spiritus) b) Kun for spiritus med geografisk betegnelse gælder: Det produkt, der er omfattet af den geografiske betegnelse, skal anvendes i tilstrækkelig mængde (angives i procent på etiketten), således at det kan give den pågældende fødevarer en væsentlig egenskab (smag, der primært kan tilskrives forekomsten af den geografiske betegnelse, eller — hvis det er umuligt at bevise — fyldestgørende dokumentation) c) Kun for spiritus med geografisk betegnelse gælder: Der er ikke anvendt andre "sammenlignelige" ingredienser
MÆRKNING- SKRAV: Artikel 12	<ul style="list-style-type: none"> — Kun for 1) gælder: fødevarerinformationsforordningens bestemmelser anvendes — Kun for 2) gælder: betegnelse = betegnelsen for den alkoholholdige drikkevare i henhold til fødevarerinformationsforordningen — Kun for 3) gælder: forskriftsmæssig betegnelse = "likør" den forskriftsmæssige betegnelse for den anden likørkategori, hvis krav den opfylder + ingen anvendelse af det engelske udtryk "cream" — Kun for 4) gælder: forskriftsmæssig betegnelse = enhver af de betegnelser, der er tilladt for en spirituskategori, hvis krav er opfyldt (den forskriftsmæssige betegnelse "spiritus" er kun tilladt ved hentydninger til fade til spiritus) — For 2)-4) gælder: Hentydning ikke på den samme linje som den (forskriftsmæssige) betegnelse for den alkoholholdige drikkevare + i en skriftstørrelse, der ikke er større end halvdelen af den skriftstørrelse, der anvendes for den (forskriftsmæssige) betegnelse og det (eventuelle) sammensatte udtryk (med undtagelse af hentydninger til spiritusfade, der må angives med den samme skriftstørrelse som den forskriftsmæssige betegnelse og det eventuelle sammensatte udtryk) — For 3) og 4) gælder: Hentydningen angives altid sammen med den forskriftsmæssige betegnelse for spiritussen: begge skal optræde i samme synsfelt — For 2) og 3) gælder: Liste over alkoholholdige ingredienser, på hvilken mindst én gang alkoholprocenten i faldende orden angives

6.3. Blandinger

DEFINITION: Artikel 3, nr. 9) og 10)	<p>Kombinationer af forskellige destillerede alkoholholdige ingredienser, dvs. spiritus (kategorier eller geografiske betegnelser), landbrugsethanol og/eller landbrugsdestillater, hvorved der fremkommer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) en spiritus, der ikke tilhører nogen kategori eller 2) en spiritus, der tilhører en kategori (f.eks. likør)
--	---

<p>MÆRKNING-SKRAV: Artikel 13, stk. 3) og 4)</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Kun for 1) gælder: forskriftsmæssig betegnelse = "spiritus" — Kun for 2) gælder: forskriftsmæssig betegnelse = kategoriens betegnelse — Betegnelser for spiritus (kategorier eller geografiske betegnelser), der kun nævnes på en liste over alkoholholdige ingredienser i samme synsfelt som den forskriftsmæssige betegnelse — På listen over alkoholholdige ingredienser angives mindst én gang alkoholprocenten for hver bestanddel i blandingen i faldende orden — Kun for 1) gælder: Der angives et af udtrykkene: "blanding", "blandet" eller "blandet spiritus", hvis listen over alkoholholdige ingredienser er angivet
---	--

6.4. Sammenstikninger

<p>DEFINITION: Artikel 3, nr. 11) og 12)</p>	<p>Kombinationer af forskellige former for spiritus, der tilhører samme kategori med mindre forskelle med hensyn til:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) fremstillingsmetode 2) anvendte destillationsapparater 3) lagringstid eller alder og/eller 4) geografisk fremstillingsområde
<p>MÆRKNING-SKRAV: Artikel 13, stk. 3a</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Forskriftsmæssig betegnelse = kategoriens betegnelse (som kan suppleres eller erstattes af en geografisk betegnelse) KUN for sammenstikninger af forskellige geografiske betegnelser eller geografiske betegnelser + ikke-geografiske betegnelser: — Betegnelser for anden spiritus (kategorier eller geografiske betegnelser) nævnes kun på en liste over alkoholholdige ingredienser i samme synsfelt som den forskriftsmæssige betegnelse — Der angives et af udtrykkene: "sammenstikke", "sammenstikning" eller "sammenstukket", hvis listen over alkoholholdige ingredienser er angivet — På listen over alkoholingredienser angives procentdelen af alkohol i blandingen i faldende orden mindst én gang.